Verdens vanskeligste guldmedalje

OL-rusen har endnu ikke lagt sig hos 49'er-sejlerne Jonas Warrer og Martin Kirketerp, selvom de nu er vendt tilbage til studierne på Aarhus Universitet. De to guldvindere er ikke afvisende over for at stille op i kapsejladsen på Universitetssøen næste år.

2

Ny læreruddannelse ikke god nok

Regeringens forslag til en ny læreruddannelse med en treårig bachelor på universitetet efterfulgt af en etårig overbygning på professionshøjskolerne er ikke ambitiøst nok, lyder det fra Aarhus Universitet. I stedet burde man gå efter en 3+2 model, hvor både universiteternes og professionshøjskolernes ekspertiser rigtigt kommer i spil. SF's uddannelsesordfører mener imidlertid slet ikke, at universiteterne skal spille en central rolle i en ny læreruddannelse.

5

Grønne universiteter

Universiteter vil være helt i front, når det gælder økologi, bæredygtighed, CO_2-reduktion, genbrug og alt det, der i øvrigt hører ind under kategorien "miljøbevidsthed". Men hvorfor egentlig? Kampen for miljøet er også præget af en række paradokser.

TEMA 8-9

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

SOLIDUM PETIT IN PROFUNDIS · UNIVERSITAS ARHUSIENSIS

13

15.9.08

Foto: Jakob Mark

...og idrætsdag og stor fredagsbar og 80-års jubilæum

Der var majestæter og alumner, fodboldspillere og fægteforeninger, københavnske drengerøvshiphoppere og århusianske midaldrende rockmusikere. Aarhus Universitets 80-års jubilæumsfest havde det hele.

Tema side 10-11

Øverste og næstøverste fotos: Søren Kjeldgaard/AU-foto
Nederste og næstnederste fotos: Jakob Mark

Et ungt universitet fylder 80

Af rektor
Lauritz B. Holm-Nielsen

Først vil jeg benytte lejligheden til at takke de mange medarbejdere og studerende, der med en kæmpe indsats fik vores 80-års jubilæum til at være en fantastisk dag for hele universitetet, hvad enten man fejrede dagen i Aulaen, Musikhuset eller i Universitetsparken.

Universiteterne står i dag i den positive situation, at der er skabt en fælles forståelse for, at deres styrke er en vigtig forudsætning for samfundets muligheder.

Der er behov for en betydelig udbygning af uddannelseskapaciteten i det danske samfund, og det er et bevidst politisk valg, om vi vil satse på bredden eller på at udvikle afgrænsede uddannelses- og forskningsområder. Alene at gøre det sidste vil være udansk. Det vil være et brud med det rodfæstede i vores kultur og i strid med det at være et konkurrencedygtigt samfund i en åben verden.

Derfor skal den brede base udvikles, og målsætningen er i dag, at mindst halvdelen af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse. For Aarhus Universitet ligger der en kæmpemæssig udfordring i at skulle uddanne nye ungdomsgrupper, for selvom de sociale forskelle som sagt er relativt små i Danmark, skal universiteterne stadig være med til at bryde et element af social arv og manglende tradition for lange uddannelser. Det forudsætter nytænkning. Der skal foregå et opsøgende rekrutteringsarbejde, og der skal arbejdes tæt sammen med ungdomsuddannelserne i hele landet.

Samtidig er den brede base en forudsætning for, at vi kan rekruttere talenterne og udvikle eliten. På Aarhus Universitet føler vi en særlig forpligtelse for udviklingen af forskertalenter, og vi har indføjet talentudvikling som et særligt indsatsområde på linje med uddannelse, forskning og videnudveksling.

Det danske uddannelsessystem har kvaliteter, som man i andre lande misunder os. Gang på gang erfarer vi, at danske universitetsstuderende i udlandet – særligt ph.d. studerende - udmærker sig ved stor selvstændighed, nysgerrighed, kreativitet og samarbejdsvilje, og det er kvaliteter, vi skal forstå at værdsætte og videreudvikle i mødet med resten af verden.

Men forudsætningen er, at vi evner at forholde os til de globale vilkår. Og for universiteterne ligger den mest markante udfordring i den globale konkurrence om udbud af uddannelser. Vi møder nye offentlige og private udbydere af uddannelsesprogrammer på et globalt marked. Uddannelse er kort sagt blevet en kommerciel vare. Og udviklingen accelereres af informationsteknologiens muligheder. Nye online- og satellitbaserede undervisningsformer udvikles, og de gør, at nærhed mister betydning som konkurrenceparameter.

Samtidig er den internationale mobilitet vokset markant, og universiteterne må altså gøre sig overvejelser om, hvordan de vil positionere sig på den internationale scene. Og gode danske placeringer på vigtige ranglister er med til at synliggøre de danske universiteters høje niveau inden for forskning og uddannelse.

Derfor er det vigtigt for os, at Aarhus Universitet er rykket ind på top 100-listen for verdens 17.000 universiteter – en liste, hvor mange er langt ældre end vores 80 år. Faktisk er vi det femteyngste universitet i verden blandt de 100 bedste – og det yngste i Europa.

Vi føler, at grundlaget er i orden for at Aarhus Universitet kan indfri de store forventninger, det danske samfund har til de ekstra investeringer, der sker i universitetssektoren i disse år.

Læs også rektors tale til årsfesten www.au.dk

CAMPUS IN BRIEF

Universities aim to be green

At Yale University they use sustainable vegetables in the canteen, and have reduced their CO_2 emissions by 17 per cent in the past two years. At the University of Gloucestershire, which currently tops the league of the greenest universities in the UK, they have paperless meetings and have informed their staff of how to reduce their CO_2 footprint at work. Another British university, the University of Huddersfield, now appoints what they call 'recycling champions' – students and staff whose job is to promote environmental awareness and a 'recycling philosophy' among their fellow students and colleagues. Universities should lead the field when it comes to organic lifestyles, sustainability, CO_2 reductions, recycling and everything else that can be categorised as environmental awareness. This is the attitude in the US and the UK, where a genuine wave of environmental activism is sweeping through universities and colleges alike. But environmental awareness has also arrived in Denmark. At Aarhus University the National Environmental Research Institute (DMU) and the Faculty of Agricultural Sciences (DJF) are leading the way.

"There's so much that our staff can do at the individual level, which is why we've started to collect ideas," reports Janne Hansen, an information officer at DJF, who has joined her colleague Søren Tobberup Hansen in launching a grassroots initiative called 'Green&Clean'.

At the National Environmental Research Institute the green banner has been flying high ever since the beginning of 1993.

"Environmental research is our core competence, so we believe that we have a special obligation to keep our act clean. But it also makes financial sense to maintain a green profile," says secretariat manager Ole Bjørn Hansen.

DMU is probably the only unit at the university to produce genuine environmental accounts. The latest green accounts show that things are constantly moving in the right direction. For instance, in 2007 the average member of the DMU staff saved 850 kilos of CO_2 compared with the previous year.

Pages 8-9

Help for international PhD scholars

On 1 August the International Help Desk (IHD) opened at Aarhus University. The IHD is a service office for international PhD scholars, a place where they can get practical and administrative help to solve any problems arising in connection with their studies and work at Aarhus University or their residence in Denmark. The IHD is open for personal service twice a week on Tuesdays and Thursdays. Students and anyone else interested in the situation of international PhD scholars in Aarhus can also find information on the IHD homepage at www.au.dk/ihd. The homepage is to be launched on 1 October, but already contains the most important information about the IHD. In addition, from 1 October onwards monthly newsletters will be published in English for the international PhD scholars.

The IHD is one result of the strategy of internationalisation at Aarhus University, and the service office will be working closely alongside the municipality and business community to create the best possible conditions for international PhD scholars at Aarhus University.

The IHD provides services in all the nine main areas at the university (six faculties, the School of Education, the School of Business and the National Environmental Research Institute). Employees of the university and international PhD scholars can get help to answer general questions in all nine areas. However, some services are limited in their geographical scope, and are currently only available to scholars studying and working in Aarhus.

The IHD offers help in the following areas:
- Residence and work permits
- Social issues (tax, health insurance, CPR identity numbers etc.)
- Housing (Aarhus only)
- Danish language courses (Aarhus only)
- Cultural activities and sport

The office is open twice a week for inquiries in person or by telephone.
Opening hours:
Tuesdays and Thursdays
10.00-16.00
Address:
Fredrik Nielsens Vej 5, 2.,
building 1445, room 218
8000 Aarhus C
Telephone: +45 8942 6786
Email: ihd@adm.au.dk – You will get a reply within 48 hours
Web: www.au.dk/ihd

80th Anniversary

Aarhus University was 80 years old on 11 September, and on Friday 12 September it celebrated its anniversary. Her Majesty Queen Margrethe II, who once studied at the university herself, took part in the ceremony in the Main Hall accompanied by His Royal Highness Crown Prince Frederik, who also attended an event the same evening in the Aarhus Concert Hall. The Crown Prince was also made an honorary alumnus of Aarhus University. The students celebrated the 80th birthday at the Aarhus University Sports Day and Denmark's Greatest Friday Bar, featuring bands such as TV2, Nik and Jay and Tennis Band.

Pages 10-11

Photo: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Photo: Jakob Mark

CAMPUS

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Næste nummer udkommer 29. september. Deadline for indlæg den 22. sep. kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk

ISSN: 1604-1607

Redaktionen
Hans Plauborg
Redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Karen Hyldgaard Johansen
Journalist, deltid
T: 8942 2335
M: 6020 2626
khj@adm.au.dk

Inge Frost Larsen
Journalist, deltid
T: 8942 2330
ifl@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Studenterskribent
M: 6127 0977
ksl@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Fotografer
Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

AU skuffet over regeringens udspil til ny læreruddannelse

Regeringens udspil om en ny læreruddannelse på tværs af universiteterne og professionshøjskolerne får bestemt ikke topkarakter af Aarhus Universitet.

NY UDDANNELSE

Ikke ambitiøst nok. Sådan lyder dommen fra Aarhus Universitet over regeringens forslag til en ny læreruddannelse. Regeringen ønsker en ny læreruddannelse i form af en 3+1-model, hvor de studerende tager en treårig bacheloruddannelse på universitetet efterfulgt af en etårig overbygning på professionshøjskolerne med fokus på pædagogik og praktik. Prorektor Nina Smith fra Aarhus Universitet er imidlertid ikke begejstret for regeringens udspil.

– Vi mener ikke, at regeringens udspil til en ny læreruddannelse på tværs af universiteterne og professionshøjskolerne er ambitiøst nok. Med 3+1-modellen bliver det vanskeligt at kombinere pædagogik med fag-faglighed og didaktik på bachelordelen. Desuden bliver det svært at udnytte viden og erfaring fra det nyoprettede Center for Grundskoleforskning på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, som vi gerne ser får en væsentlig rolle i opbygningen af en supplerende læreruddannelse. Vi er meget interesseret i at samarbejde med professionshøjskolerne om en ny læreruddannelse, og vi mener, at der er meget mere perspektiv i at gå efter en 3+2-model, hvor både universiteternes og professionshøjskolernes ekspertiser rigtigt kan komme i spil, siger Nina Smith.

Regeringen vil styrke interessen for lærerfaget

Regeringen vil åbne for supplerende læreruddannelser for at øge rekrutteringsgrundlaget til læreruddannelsen og tiltrække flere studerende, som ellers ikke ville have taget en læreruddannelse. Ifølge videnskabsminister Helge Sander kan netop universiteterne medvirke til dette.

– Jeg er sikker på, at universiteterne – med den særlige faglige viden, de har – kan bidrage til at udvikle et spændende supplement til den eksisterende læreruddannelse. Jeg tror, at der netop på dette område er et stort potentiale for at udvikle samarbejdet mellem universiteter og professionshøjskoler yderligere. Derved åbnes der op for en større variation og alsidighed på læreruddannelsen til glæde for den enkelte lærer og for eleverne. Jeg er overbevist om, at større fokus på faglighed og fleksibilitet vil bidrage til at skabe en større interesse for at være lærer fremover, siger Helge Sander i en pressemeddelelse.

Pernille Vigsø Bagge, SF's uddannelsesordfører, er ikke enig i tanken om, at universiteterne skal spille en central rolle i en ny læreruddannelse. Lærerne mangler praktisk erfaring, og det kan universiteterne ikke tilbyde i samme grad som professionshøjskolerne, mener hun.

Hellere tale positivt

– Det er vigtigt, at man er praksisnær i læreruddannelsen. Vi ser jo, at mange lærere får et chok, når de kommer ud i den virkelige verden. Derfor synes jeg, det er uheldigt, at man forsøger at redde rekrutteringen til uddannelsen ved at gøre den mindre praktisk. Man skulle hellere begynde at tale positivt om lærerfaget, styrke praktikken i den nuværende uddannelse og forbedre lærerjobbet. Universiteterne har sikkert noget at bidrage med, og man kan godt forsøge at samarbejde, men jeg synes ikke, at uddannelsen primært skal baseres på universiteterne, som regeringens forslag lægger op til. Desuden mener jeg, det er skammeligt, at man i et lille land som Danmark kører markedsmekanismerne ned over uddannelsessystemet og opretter en masse konkurrerende uddannelser inden for det samme felt. Det fører ikke nødvendigvis til kvalitetsudvikling, siger Pernille Vigsø Bagge.

I øjeblikket forhandler både folketingets partier og de involverede parter fra seminarierne, universiteterne og folkeskolen om den endelige udformning af modellen for den universitetsbaserede læreruddannelse.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

Penge til kvindelige forskningsledere

For at sætte mere fokus på kvindelige forskere har Det Frie Forskningsråd afsat 34 millioner kr. til kvindelige forskningsledere. Det er en ny støtteform, som skal give kvindelige forskere mulighed for at fortsætte i en forskerkarriere og realisere deres forskningsmål.

Baggrunden for initiativet er, at kun knap hver fjerde lektor på universiteterne er kvinde, og de besætter kun 12 procent af professoraterne. Det er et godt stykke under gennemsnittet i Europa, og det bekymrer de danske forskningsråd. Ikke fordi det er synd for kvinderne, men fordi samfundet mister betydelige ressourcer, når eliten ikke rekrutteres fra den samlede talentmasse.

Det Frie Forskningsråd begrunder initiativet med erfaringer fra FREJA-initiativet i 1998, som var målrettet kvindelige forskere. Det resulterede i, at 10 af de 16 bevillingshavere efterfølgende blev ansat i almindelige professorater.

Der gives op til fire millioner kr. til det enkelte projekt, som skal være baseret på en original forskningsidé, der vil kunne føre til resultater på internationalt niveau.

/hh

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

"Kan du gætte hvem jeg er"

...skrev gerningsmanden eller -kvinden efter have pakket Morten Strædes Ulisse-skulptur på universitetets Kaserne-grund godt og grundigt ind i sort plast og sat et skilt på med teksten "Under ombygning".

Men ingen har endnu gættet, hvem der stod bag den usædvanlige happening natten til mandag den 1. september. Der gættes i øst og vest. Var det mon opfindsomme russer og deres tutorer på Kunsthistorie? Eller var det måske provo-performancekunstneren Uwe Max Jensen, der havde fået trang til at lave sin egen udgave af Århus Festuges "Gæt en statue", hvor forskellige af byens statuer blev pakket ind i rødt plast? Eller var det måske selveste indpakningskunstneren numero uno, den bulgarske excentriker Christo, der havde været et smut forbi Kasernen? Vi ved det ikke. Endnu. Men Ulisse, der efter sigende i daglig tale går under navnet "The Great Motherfucker", blev hurtigt befriet fra sin ufrivillige indpakning og stråler igen i hård granit.

CAMPUS modtager gerne (anonyme) tip, der kan kaste mere lys over hændelsen.

/hp

KORT NYT

Norge kopierer Danmark

Den danske uddannelse af ph.d.er i et samarbejde mellem en virksomhed og et universitet har inspireret nordmændene så meget, at de nu kopierer den danske erhvervs-ph.d.-ordning. Dette efterår bliver de første 10 projekter søsat. Planen er, at der fremover årligt skal søsættes 35 projekter.

Den norske regering indfører den såkaldte NæringsPhD for at kunne tiltrække kvalificeret arbejdskraft og styrke forskningen. I den norske model åbnes der for, at de forskerstuderende kan tilbringe op til et år i udlandet, fordi de kun er forpligtet til at tilbringe et år henholdsvis på et universitet og i en virksomhed.

På forhånd har især mindre norske virksomheder været meget interesseret i modellen, fordi den er enkel.

Tænketank for humaniora

HumanT hedder en ny tænketank, som Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet lancerede den 4. september. Her skal 34 forskere, erhvervsledere, medieeksperter og kulturpersonligheder bl.a. diskutere, hvordan det moderne humaniora ser ud, og i hvilken retning humanistisk forskning og uddannelse skal bevæge sig for at sikre, at humaniora også i fremtiden kan levere vigtige input til udviklingen i samfundet.

–Vi vil både diskutere humaniora som højt specialiseret forskningsområde og drøfte, hvad humaniora kan hjælpe os med her og nu, når der skal gives konstruktive løsninger og handlingsorienterede svar på aktuelle spørgsmål, forklarer fakultetets dekan, Kirsten Refsing, der er bag- og formand for tænketanken.

Nyt europæisk netværk for forskere

Regeringscensur af videnskabelige rapporter fra føderale organer i USA førte først på året til, at amerikanske forskere stiftede "Union of Concerned Scientists (UCS)". Deres mål er at få en lovgivning, som kan forhindre politisk indblanding i den forskning, som udgør grundlaget for senere politiske beslutninger. Samtidig arbejder UCS for at beskytte forskere, der lækker oplysninger til offentligheden.

En parallel til UCS er nu på vej i Europa, hvor et møde i Berlin i december skal afklare, om der er basis for at oprette et "European Network of Concerned Scientists". Målet er at skabe mere opmærksomhed til forskere, som arbejder uafhængigt af forskningens kommercielle aspekter og især er engageret i klimaforandringer, biodiversitet og miljøvurdering af nye teknologier som f.eks. genmodificering af fødevarer. Der er tilmeldingsfrist den 30.september.

Læs mere på http://professorvaelde.blogspot.com/

Politisk indblanding i USA's miljøforskning

60 procent af forskerne ved det amerikanske "Environmental Protection Agency (EPA)" har oplevet mindst et tilfælde af politisk indblanding i deres arbejde i løbet af de sidste fem år. Og hver tredje forsker har ofte eller af og til oplevet, at officielle repræsentanter for EPA misinformerer om forskningen.

Det er "Union of Concerned Scientists (UCS)", som offentliggør tallene. De viser også, at fire ud af ti forskere med mere end ti års ansættelse har oplevet, at den politiske indblanding er vokset de seneste fem år, mens kun fire procent siger, den er mindsket.

UCS arbejder for forskningsfrihed for de forskere, som er ansat i USA's pendanter til danske sektorforskningsinstitutioner. Lederen af UCS' program for videnskabelig integritet, Francesca Grifo, siger, at både miljø, sundhed og selve demokratiet er truet, når forskning forvrænges for at tilpasse den en snæver politisk dagsorden.

Studerende arbejder for grønne universiteter

På flere af landets universiteter findes studenternetværk, der sætter fokus på bæredygtige uddannelsessteder. På Aarhus Universitet er et grønt netværk så småt under opsejling.

GRØNNE UNIVERSITETER

På universiteter over hele landet summer computerne i døgndrift, mens printerne spytter kaskader af papir ud i skæret fra lamperne, der også brænder i døgndrift. Men flere og flere studerende hopper nu med på den grønne bølge og kræver miljøbevidsthed. På Københavns Universitet har en gruppe studerende fra vidt forskellige studier startet Grønt Netværk, som i marts 2008 udarbejdede et manifest, som markerer starten på et omfattende arbejde for bæredygtige universiteter i Danmark. Der findes lokalafdelinger af Grønt Netværk på flere af landets universiteter.

Casper Mølck læser filosofi på Københavns Universitet og er talsmand for Grønt Netværk. Han skyder på, at omkring 100 studerende fra Københavns Universitet er aktive i netværket, der generelt nyder stor velvilje blandt de studerende.

– Klima fylder meget lige nu, og mange studerende har et ønske om at gøre noget. Vi vil først og fremmest lægge vægt på lokale initiativer. Det er fjollet, hvis alle vil satse på det globale hele tiden, for det er stort set det samme som at lave ingenting. Vi starter i det små og ser, hvor vi kan arbejde os hen, siger Casper Mølck.

Rektoratet lytter til de studerende

Grønt Netværk er ifølge Casper Mølck ikke en lukket klub, hvor de studerende sidder og fortaber sig i luftige spekulationer eller klager over, hvor dårligt det går med miljøet. De lægger vægt på konkrete resultater. Derfor mødes netværket med rektoratet på Københavns Universitet hver anden måned, ligesom de også holder månedlige møder med universitetets klimasekretariat og den tekniske administration.

– Vi har en viden om hele miljøproblematikken via vores forskellige studier. Rektoratet lytter til os og bruger vores ideer. Men samarbejdet finder sted på mange planer, og som regel foregår det uformelt, f.eks. til de foredrag om klima, som universitetet har arrangeret.

Studerende fra AU vil skabe netværk

Der findes endnu ikke et grønt netværk på Aarhus Universitet, men Maja Buskbjerg, styrelses medlem i Studenterrådet, og Jacob Klærke, der er medicinstuderende, arbejder på at starte et netværk op.

– I forbindelse med Aarhus Universitets klimakonference i marts 2009 planlægger vi at lave en klimamesse, hvor studerende, forskere og virksomheder kan netværke omkring klimaområdet. Der vil også være en klimabiograf og oplæg med efterfølgende debat, fortæller Maja Buskbjerg.

Hun blev oprindeligt kontaktet af universitetets klimasekretariat, som ønskede, at de studerende også involverer sig i den store klimasatsning på AU, der kulminerer med to konferencer til november og marts 2009.

Og ifølge Maja Buskbjerg og Jacob Klærke er det godt for studerende at engagere sig i frivilligt organisatorisk arbejde, fordi det skaber et levende og inspirerende studiemiljø og giver værdifulde erfaringer i forhold til et senere arbejdsliv. Men der er jo så mange forskellige ting, man kan engagere sig i. Hvorfor lige klima?

– Klimaspørgsmål er oppe i tiden, og hele miljøområdet er noget, som påvirker de studerendes hverdag. Derfor kunne det være rigtig fedt at have et grønt netværk, hvor man ikke bare snakker om at gøre noget for miljøet, men hvor man rent faktisk har indflydelse på universitetets drift, siger Jacob Klærke.

Hvis du vil være med til at starte det grønne netværk op på Aarhus Universitet, kan du komme til informationsmøde den 18. september 2008 kl. 19.30 i Studenternes Hus. Du kan også kontakte Maja Buskbjerg på maja@sr.au.dk eller Jacob Klærke på klaerke@studmed.au.dk

CAMPUS sætter i dette og det følgende nummer fokus på de grønne universiteter.
Læs mere side 8-9.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

Læringsstilsprofiler skal mindske frafald og højne karaktererne

En individuel læringsstilsprofil kan hjælpe de studerende til at få større udbytte af deres studium. Handelshøjskolen på Aarhus Universitet er gået i gang, og studerende kalder det en rigtig god ide.

NYT INITIATIV

Arbejder du bedst i en temperatur på 25 grader, eller vil du gerne have kølet hovedet lidt af, når du læser? Glider pensum lettere ned, hvis der er tændt for musikken? Forstår du bedre teorien ved at afprøve den i praksis? Og hvordan samarbejder du i grupper?

Det er nogle af de spørgsmål, der afdækkes, når alle nye bachelor- og kandidatstuderende på Handelshøjskolen opfordres til at tage den såkaldte læringsstilsprofil. Den individuelle profil bliver til på baggrund af et online spørgeskema på 124 spørgsmål, som vedrører miljømæssige, følelsesmæssige, sociale, psykologiske, fysiologiske og perceptuelle forhold hos den enkelte.

– Vi lærer hele tiden. Hver gang vi omsætter information til viden, er det en læreproces, og mennesker lærer utrolig forskelligt. Det er vigtigt at være bevidst om, hvordan man bedst tilegner sig viden for at få det maksimale udbytte, siger lektor Ole Lauridsen, leder af Handelshøjskolens Learning Styles Lab, der står bag initiativet.

Håber på mærkbare resultater

Målet er, at de godt 2000 nye studerende på Handelshøjskolen hvert år skal have udarbejdet en individuel profil, som de kan drage nytte af, når de sidder til forelæsninger, holdtimer eller laver gruppearbejde. Men håbet er også, at de studerende kan anvende profilen, når de skal besætte stillinger i erhvervslivet. Ole Lauridsen vil følge et par af de nye hold og undersøge, hvilken effekt læringsstilsprofilen får på deres studieforløb.

– Jeg forventer, at de studerende, der har fået udarbejdet en profil, generelt vil klare sig bedre, og jeg håber, at vi i sidste ende kan mindske frafaldet og højne karaktererne, siger han.

Op for varmen, ned med larmen

Mette Østergaard er nystartet HA-studerende, og hun mener, at læringsstilsprofilen er en rigtig god idé.

– Jeg har aldrig før overvejet, at jeg ikke arbejder særlig godt, hvis det er for koldt, eller at min koncentrationsevne er meget afhængig af, at der er stille omkring mig. Profilen har også gjort mig opmærksom på, at jeg arbejder bedst om formiddagen og eftermiddagen, men ikke sent om aftenen, fortæller hun.

Resultaterne har bl.a. betydet, at Mette Østergaard altid sætter sig forrest til forelæsninger for ikke at blive distraheret af larm, og at hun forsøger at strukturere sin dag, så hun når at læse det meste inden klokken ni om aftenen.

For kandidatstuderende Ann Cathrine Lebech Jørgensen har resultaterne af læringsstilsprofilen ikke været helt så overraskende. Men hun påpeger, at idéen er god og kan være brugbar for kandidatstuderende i forhold til fremtidige jobsituationer:

– På kandidatdelen af studiet begynder man at tænke ud over pensum og rette opmærksomheden mod, hvilke job der er interessante for én. Der kan læringsstilprofilen være en hjælp, fordi man bliver bevidst om, hvordan man bedst arbejder. Men det er vigtigt, at den bliver fulgt op af rådgivning, så man får resultaterne vendt med andre, siger hun.

Også universitetets ansvar

Ifølge Ole Lauridsen er der fra universiteternes side ikke tilstrækkeligt fokus på de studerendes forskellige læringsstile, og han mener, at universiteterne har et ansvar over for de studerende.

– At tage ansvar for egen læring er en floskel, der ikke er meget værd, hvis ikke de studerende ved, hvordan de skal forvalte det ansvar. Universitetet er en læreanstalt, hvor det først og fremmest handler om at give de studerende maksimalt udbytte af deres studium. Derfor er det også en del af universitetets ansvar at lære de studerende at lære, påpeger han.

Foreløbig er det kun Handelshøjskolen, der aktivt bruger læringsstilsprofilen på Aarhus Universitet, men alle kan udarbejde en personlig profil via hjemmesiden www.learningstyles.net. Det koster 35 kroner.

Louise Debois / ldn@adm.au.dk

-Det var fuldstændig vanvittigt, fortæller Martin Kirketerp og Jonas Warrer om den dag, de sejlede OL-guld hjem til Danmark.

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Foto: REUTERS/Peter Andrews

49'er-guldvinderne tilbage på Aarhus Universitet

OL-rusen har endnu ikke lagt sig hos Jonas Warrer og Martin Kirketerp, selvom de nu er vendt tilbage til studierne på Aarhus Universitet. De to guldvindere er ikke afvisende over for at stille op i kapsejladsen på Universitetssøen næste år.

GULD-STUDERENDE

Det var på en biltur fra Århus til Sønderborg for 15 år siden, at Jonas Warrer (29) og Martin Kirketerp (26) første gang mødte hinanden. Martin Kirketerp husker stadig tydeligt, hvordan han var ramt af en stor portion ærefrygt på bagsædet:

– Vores forældre kendte hinanden og havde arrangeret fælles kørsel til et stævne i Sønderborg. Så der sad jeg i bilen sammen med Jonas Warrer, der nærmest var en legende for mig dengang. Det var totalt stort. Men han gad ikke snakke med en lille snothvalp som mig på 11, griner han. Siden har både Jonas Warrer og Martin Kirketerp opnået legendestatus i dansk sejlsport ved at sikre sig OL-guld i vandet ud for den olympiske kaj ved Qingdao i Kina. Nu er de to vendt tilbage til hverdagen og studierne på Aarhus Universitet, men oplevelserne og de kaotiske dage efter medaljesejladsen står stadig skarpt i deres erindring.

Til start i kroatisk båd

Der var en halv time til start i det olympiske Medal Race for 49'er-klassen den 17. august 2008, og Jonas Warrer og Martin Kirketerp havde netop fået deres båd i vandet, da det utænkelige skete:

– Masten knækkede. Alt var kaos. Bølgerne var to meter høje, og sejlet røg ned i vandet sammen med masten. Jeg tænkte, at det simpelthen var for latterligt, at masten skulle brække før vores livs vigtigste sejlads. På det tidspunkt vidste vi godt begge to, at det var håbløst. Det første, jeg gjorde, var instinktivt at prøve at redde stumperne op og redde båden fra helt at synke. Og så var det, at vores træner, Jesper Bank, råbte, at vi var nødt til at gøre et eller andet, fortæller Martin Kirketerp.

Løsningen på dette "et eller andet" blev et kviklån i form af den kroatiske båd, der ikke længere deltog i konkurrencen.

– Chancen for, at det blev en succes, var under en procent. Der er aldrig en 49'er, der er blevet rigget til så hurtigt, fortæller Martin Kirketerp.

Med 3 sekunder igen nåede de to danskere i den kroatiske båd lige præcis over startlinjen, inden de var blevet diskvalificeret.

– Ingen af os forestillede os på det tidspunkt, at vi ville vinde. Vi tænkte bare på at komme rundt på banen og nå i mål, siger Jonas Warrer og fortsætter:

– Da vi kom over målstregen, begyndte Martin at regne på resultaterne. "Jeg tror ikke, vi får medalje," sagde han først. Han regnede videre og sagde: "jeg tror, vi får bronze," Efter endnu mere regnen sagde han: "Aj, jeg tror sgu, vi vinder," Jeg var først meget mistroisk, men da det gik op for mig, at han havde ret, gik vi fuldstændig amok.

Kraftig bølgegang

Sejrsrusen varede dog i første omgang ikke længe. Allerede på vandet fik Jonas Warrer og Martin Kirketerp besked om, at der ville blive nedlagt protest mod deres førsteplads.

–Den kan de sgu da ikke tage fra os. Vi har jo ingen fordele haft, var det første, Jonas Warrer tænkte.

Men protesten kom, og det spanske og italienske hold klagede til den internationale sejljury. Det efterfølgende døgn beskriver de to sejlere som en følelsesmæssig bølgegang, der kulminerede i det øjeblik, Jesper Bank trådte ud ad døren og overbragte juryens afgørelse. Protesterne var blevet afvist.

– Da Jesper kom ud af protestlokalet, var jeg bare vildt lettet. Jeg anede ikke, hvad jeg skulle gøre. Det var ubeskriveligt, og da var vi sikre på, at den var hjemme, fortæller Martin Kirketerp. Og så endelig kunne de to OL-guldvindere stille sig på øverste trin og modtage de medaljer, som de havde sejlet hjem dagen forinden.

Nedtur og optur – igen

Bølgegangen havde dog ikke helt lagt sig. Forude ventede nemlig en anke fra spanierne og italienerne, og så var det ned ad bakke igen. Det var nu op til den internationale sportsdomstol (CAS) at afgøre, hvorvidt Jonas Warrer og Martin Kirketerp kunne beholde medaljerne.

– Det var et slag i maven, at de ankede det. Men på det tidspunkt var sagen ude af vores hænder. Der var andre, der tog sig af det formelle, og det var rart at have et godt team bag sig, der gjorde alt, hvad de kunne for os, siger Jonas Warrer.

Ligesom da masten knækkede seks dage forinden, kæmpede den danske lejr for de to sejlere, og det resulterede i, at striden om guldet endelig blev afsluttet lørdag den 23. august, hvor den spanske og italienske anke blev afvist. Herefter kunne de to herrer vende hjem til hyldest i Danmark.

Ikke på afstand endnu

Selvom Jonas Warrer og Martin Kirketerp har fået fast Århus-grund under fødderne igen, er OL og de nervepirrende døgn i Kina endnu ikke kommet helt på afstand. Det fandt Martin Kirketerp ud af, da han for få dage siden for første gang selv så finalesejladsen:

– Jeg blev virkelig rørt, da jeg så det. Der er billeder fra den sejlads, der har brændt sig fast, og jeg tror først, det er kommet på afstand, når jeg kan se det og være mere distanceret i forhold til det. Det påvirkede mig utrolig meget, så jeg føler, at jeg stadig står midt i det, fortæller han. Den opmærksomhed, de har fået efter hjemkomsten fra Kina, har været overvældende for dem begge og betyder, at hverdagen indtil videre har været hektisk. Men det gør ikke noget, ifølge Jonas Warrer:

– Det er superfedt, at vi har været med til at sætte fokus på sejlsporten, og folk synes, det er spændende, fortæller han.

Brækkede masten til rusfest på Jura

Også på Aarhus Universitet er der blevet lagt mærke til de to samfundsvidenskabsfolks bedrifter. For Martin Kirketerp har OL betydet en utraditionel invitation til de nye jurastuderendes rusfest.

– Jeg blev inviteret med til rusfesten på Jura, hvor nogle havde lavet en stor model af en 49'er. Der blev lavet et show, hvor jeg skulle op på scenen og brække masten på båden. Det var virkelig sjovt og hyggeligt, fortæller Martin Kirketerp, der langtfra er blevet træt af opmærksomheden og heller ikke mener, at faren for paparazzitilstande er overhængende.

– Vi kan selv styre, hvem vi vil snakke med, så det er helt ok. Det er sjovt, konstaterer han.

Slår anker ved Aarhus Universitet

Det sidste halvandet år er primært gået med forberedelser til OL. Derfor har bøgerne ligget stille på reolen. Men Jonas Warrer og Martin Kirketerp genoptager nu studierne på henholdsvis Statskundskab og Jura, mens de kun skal sejle i Kaløvig Bådelaug en enkelt aften om ugen. Det er nemlig ikke let både at være sejlsportsudøver og studerende.

– Det er svært at kombinere. Stævnerne ligger ofte i januar og juni, hvor der også er eksamensperiode, og det er umuligt at få lov til at rykke en eksamen, fortæller Martin Kirketerp. Selvom den gyldne medalje har betydet, at alle sejlsportsdøre nu står åbne, har Jonas Warrer og Martin Kirketerp endnu ikke besluttet, hvorvidt de vil gøre brug af de nye muligheder og tilbud. Om det er sejlads, de to vil satse på, og i givet fald hvilken slags, ved de ikke. Planen er i første omgang at slå anker ved Aarhus Universitet, og så må resten komme hen ad vejen. De to sejlere afviser dog ikke at stille op i næste års kapsejlads på Universitetssøen, hvis de får tilbuddet.

– Det er vist kun festforeninger, der kan stille op til kapsejladsen, men det kan jo være, at der kan dispenseres lidt fra reglerne. Vi er i hvert fald klar, fastslår en smilende Martin Kirketerp.

Louise Debois / ldn@adm.au.dk

1928

Universitetsplanerne.

”Universitetsundervisningen i Jylland” indviedes i lejede lokaler på Teknisk Skole i Nørre Allé. Navnet ”Aarhus Universitet” bliver første gang anvendt, da den første universitetsbygning blev indviet i 1933.

1943

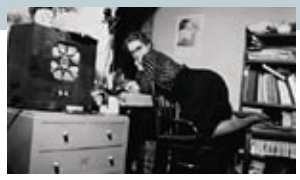

Stud.jur. Karen Margrethe Brorson Fich i sit værelse på Marselisborg Studentergaard to år efter, at stedet var blevet omdannet til kvindekollegium.

1953

Luftfoto. Til højre langs Nordre Ringgade ses den nye hovedbygning fra 1946. Øverst i billedet langs Langelandsgade ligger kollegierne 1 – 6, som blev bygget i 1935–37. Nederst til venstre ses den nordlige ende af den første universitetsbygning fra 1933, som nu huser Juridisk Institut.

1969

Demokraten

Studenter planlægger revolutionen i Århus

Kritiske grupper vil overtage universitet

Studerende besatte mødelokaler i forbindelse med demonstrationer mod Vietnamkrigen. Samtidig ulmede kravene om medbestemmelse på universiteterne.

1998

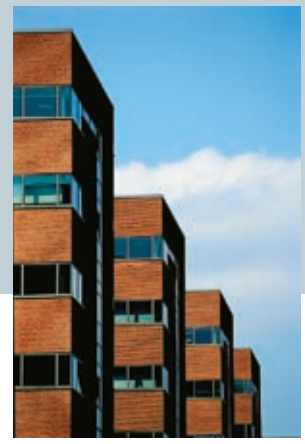

En nyanlagt vej ved Nobelparken bliver opkaldt efter professor emeritus Jens Chr. Skou, som modtog Nobelprisen i kemi i 1997.

2007

Danmarks Pædagogiske Universitet fusionerer med Aarhus Universitet. Det samme gælder Handelshøjskolen i Århus, Danmarks Jordbrugsforskning og Danmarks Miljøundersøgelser. Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning blev en del af universitetet i 2006.

En gammel dame fylder rundt

Aarhus Universitet rundede 80 år den 11. september. *CAMPUS* ser tilbage på den allertidligste barndom.

JUBILÆUM

Og det skete i de dage, da Che Guevara blev født, penicillinen blev opdaget, og det første vinter-OL fandt sted, at ”Universitetsundervisningen i Jylland” blev indviet i lejede lokaler på Teknisk Skole i Nørre Allé i Århus. Året var 1928, og de første 64 studerende var begyndt på studierne i fransk, engelsk, tysk, dansk og filosofi.

Fem år senere blev navnet Aarhus Universitet taget i brug for første gang, da den første universitetsbygning blev indviet den 11. september 1933. Begivenheden blev overværet af statsminister Stauning og kongefamilien, hvis overhoved, kong Christian 10., erklærede universitet for indviet med dette håb for fremtiden: ”Med ønsket om, at den videnskabelige forskning, som her skal foregå, må foregå i ånd og sandhed, indvier jeg hermed Aarhus Universitet.”

Tre århundreder undervejs

Ved dette overfladiske historiske tilbageblik lyder det jo alt sammen lige ud ad landevejen. Men idéen til et universitet i Jylland havde allerede dengang været mindst 350 år undervejs. I 1634 indsendte flensborgeren Marquartsen en ansøgning til Christian 4. om at oprette et tysksproget universitet i Flensborg. Anmodningen faldt som bekendt ikke i tilstrækkelig god jord og har så vidt vides ingen bånd til det første forslag om et jysk universitet, som kom fra Frederik 3. i 1666. Den daværende konge havde konkrete planer om at oprette et akademi i Viborg. Heller ikke disse planer blev til noget, og det var først efter den store brand i København i 1728, at der for alvor kom fut i argumenterne for at etablere et universitet i Jylland.

Jysk universitet rejser sig af asken

Københavns Universitet fra 1479 var nemlig blevet fortæret af flammerne, og dermed opstod tanken, at det måske var en dum ide at lægge alle landets kulturinstitutioner i København. Herefter optræder idéen om et universitet i Jylland igen og igen via forskellige agitatorer og i folketingsdebatter, f.eks. i 1894 i artiklen ”Om Foranstaltninger til Aandslivets Fremme i Jylland” af folketingsmand Gert Winther.

Man kom efterhånden til konsensus om, at et jysk universitet var nødvendigt. Herefter intensiveredes debatten og konkurrencen om, hvor i Jylland. Både Århus, Viborg, Kolding og Sønderborg var i spil. Mens der blev diskuteret og argumenteret, hastede beslutningen mere og mere, fordi Københavns Universitet blev stadigt mere overbelastet af for mange studerende.

Undervejs i konkurrencen om at blive universitetsby testamenterede en århusiansk handelsmand en million kroner til studenterlegater, såfremt det inden den 27. december 1926 var vedtaget ved lov at oprette et universitet i Århus. Her var et motiv, der var til at forstå, og udsigten til en så substantiel gevinst fremskyndede processen, selv om man ikke nåede til en lovformelig beslutning ved skæringsdatoen.

Århusianerne betaler selv

Omsider faldt dog valget på Århus som en mulighed for at skabe et nyt og rigt kulturcentrum med relativt færre midler end andre steder, fordi der allerede var et bycentrum.

Derfor kunne altså 200 studerende fortsætte studierne i den netop indviede bygning i Universitetsparken den 11. september 1933. Grunden var doneret af kommunen, mens denne første bygning blev opført med penge og byggematerialer, som var samlet ind blandt byens borgere og erhvervsliv. I universitetsloven af 1931 var det nemlig aftalt, at hvis Århus selv betalte for mursten, ville staten sørge for driften.

Pladsmangel

Der var sure miner blandt humanister i denne tid. For selv om antallet af studerende fordelte sig med 90 på humaniora, 45 på medicin og 21 på teologi, var bygningen indrettet til lægevidenskaben, mens det stigende antal humanister måtte nøjes med en femtedel af pladsen, og underviserne ofte måtte forske og forberede undervisningen i deres private hjem. Fra 1936 stødte Det Økonomiske og Juridiske Fakultet til, og dermed blev pladsen virkelig trang. Beslutningen om at bygge ud blev truffet.

Krigen reddede os fra marmor

Men så kom krigen. Arkitekt C.F. Møller var godt i gang med tegningerne til den nye hovedbygning, da Danmark blev besat den 9. april 1940. Besættelsen stak noget af en kæp i hjulet på byggeplanerne. Men selv om der var gråd og tænders gnidsel på den konto, endte krigstidens mangel på byggematerialer med at redde C.F. Møller fra at give efter for presset om at bygge en prangende universitetsbygning inspireret af Mussolini. Arkitekten var nemlig blevet forevist et foto af et af den italienske diktators marmorbyggerier i Rom og opfordret til at efterligne stilen. Den dyre marmor måtte vige for tegl og gule mursten, og byggeriet kom i gang.

Universitet bombes

I løbet af 1942 begyndte byggearbejdet af den nye hovedbygning dog at gå noget trægt. Man arbejdede med vilje langsomt for ikke at friste tyskerne til at beslaglægge bygningen. Gestapo rykkede så i stedet ind i kollegierne og brugte dem som hovedkvarter indtil den 31. oktober 1944, hvor Royal Air Force bombede bygningerne. Gestapos hovedkvarter blev ødelagt, men det gjorde også dele af den første universitetsbygning og den nye hovedbygning, hvor ti danske bygningsarbejdere mistede livet ved angrebet. C.F. Møller selv måtte, uskadt men chokeret, graves frem fra murbrokkerne.

Den 11. september 1946 blev den genopbyggede hovedbygning omsider indviet ved en stor fest, hvor man for første gange udnævnte en række æresdoktorer. Aarhus Universitet havde nu 1064 studerende.

Resten er historie – som man kan tilegne sig via nedenstående kilder. Men hvilken historie! I 2008 har institutionen, der begyndte som ”Universitetsundervisningen i Jylland”, 35.000 studerende og 8.500 ansatte.

Inge Frost Larsen / ifl@adm.au.dk

Se mere på www.au.dk/da/historie

Kilder:
Andreas Blinkenberg: Aarhus Universitet 1928 – 1953
Gustav Albeck (red.): Aarhus Universitet 1928 – 1978, udgivet af Universitetsforlaget i Aarhus 1978
Palle Lykke, cand.mag., Universitetshistorisk Udvalg, diverse artikler m.v.

Her lå Aarhus Universitet i...

1933

1947

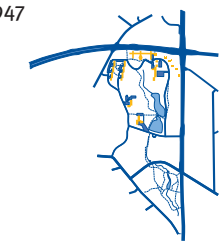

1961

1998

2007

Rødt markerer steder med både undervisnings- og forskningsaktiviteter.

NYT LOGO

AU får nyt logo

Aarhus Universitet har fået ny visuel identitet og grafisk profil. Det var helt naturligt at gentænke universitetets logo efter fusionerne, siger rektor Lauritz B. Holm-Nielsen

PROFIL

Fortvivl ikke, hvis du ikke kan læse overskriften på denne artikel. Med intelligens og en god portion tålmodighed vil det efterhånden lykkes dig at afkode de særprægede tegn. Overskriften er skrevet med bogstaver fra det geometriske, abstrakte alfabet, som indtager en helt central rolle i Aarhus Universitets nye visuelle identitet. Universitetets nye logo består af bogstaverne A og U fra det specielle alfabet, der giver mulighed for at skrive ord og sætninger, der skaber helt nye grafiske udtryk.

Ifølge rektor Lauritz B. Holm-Nielsen var det helt naturligt at gentænke universitetets logo efter fusionerne. Med et nyt logo markerer universitetet en ny fælles identitet og en ny fælles fremtid, som går på tværs af fusionsparternes forskellige profiler og faglige specialer.

– Vores nye logo tager både afsæt i universitetets historie og rækker ind i fremtiden. Det skal signalere, at vi er et moderne og ambitiøst universitetet. Og så afspejler det vores motto, Solidum petit in profundis – søger i dybet den faste grund. Der vil altid være delte meninger om et nyt logo. Jeg mener, vi har fået skabt et let genkendeligt, grafisk flot logo, som vækker opsigt, hvad enten man kan lide det eller ej, siger Lauritz B. Holm-Nielsen.

Universitetets bygninger inspirerer

Grafisk designer Clea Simonsen fra designbureauet 1508 har været med til at udvikle universitetets nye visuelle profil. Hun fortæller, at man efter samtaler med personale og studerende fra både Aarhus Universitet, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole og Handelshøjskolen blandt andet valgte at tage udgangspunkt i universitetets berømte bygninger.

– Universitetets gule bygninger stammer fra funktionalismen, som tager udgangspunkt i den internationale modernisme blandt andet repræsenteret ved Bauhaus-skolen i Tyskland. Det abstrakte alfabet fra AU's nye visuelle identitet er inspireret af modernismens enkle æstetik og derfor bygget op af de geometriske grundformer kvadrat, trekant og cirkel. Det geometriske alfabet er med vilje lidt omstændeligt at forstå og repræsenterer på den måde både forskerens og den studerendes tålmodige søgen efter indsigt. Designet bruger desuden de abstrakte bogstaver i lag for at kommunikere samarbejde og tværfaglighed, fortæller Clea Simonsen.

Ikke plads til delfinerne

Ifølge Clea Simonsen tog designerne i første omgang udgangspunkt i universitetets traditionelle segl. Denne idé måtte de dog opgive efter mange forgæves forsøg på at kombinere den nye grundfortælling med de gamle symboler fra seglet.

– Ankeret optræder i det gamle segl, fordi Århus er en havneby. Vi syntes imidlertid, at fortællingen om Århus som havneby var lidt vag, nu hvor universitetet er fusioneret med andre uddannelsessteder, og den geografiske placering ikke længere er så afgørende. Og uden seglets ramme blev de gamle delfiner et meget konkret symbol, som var svært at arbejde med, siger Clea Simonsen.

Lauritz B. Holm-Nielsen understreger dog, at der er en klar linje fra det gamle AU-logo til den nye identitet.

– Vi har bevaret seglet og den blå farve. Seglet bliver vores kvalitetsstempel og skal primært anvendes ved ceremonielle sammenhænge – f. eks. på eksamensbeviser, priser, doktorgrader og ved universitetets årsfest, siger Lauritz B. Holm-Nielsen.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

AARHUS UNIVERSITET

Det nye logo tager afsæt i universitetets motto Solidum petit in profundis – søger i dybet den faste grund. Bogstaverne er læsbare, men umiddelbart svære at tyde.

Universitetets traditionelle segl vil fremover optræde i ceremonielle sammenhænge.

Her i publikationen Tal og tabeller *(øverst) og opslaget fra brochuren* Aarhus Universitet 0809 *(nederst) ses, hvordan den nye profil kommer til udtryk i de grafiske produktioner.*

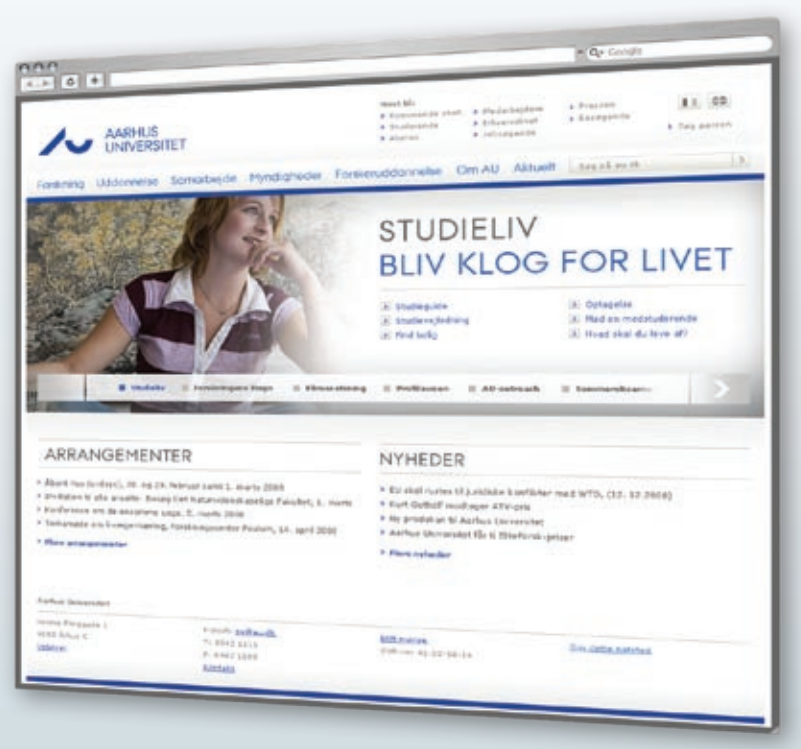

Aarhus Universitets website får nyt design i tråd med den nye visuelle profil. Endnu er den endelige udformning ikke lagt helt fast, men i det foreløbige udkast, som ses herover, går både den blå farve og de nye skrifttyper igen.

Man kan læse mere om den nye visuelle identitet og designlinje på www.au.dk/nytdesign

Grøn, grønnere, grønnest

Universiteter skal være helt i front, når det gælder økologi, bæredygtighed, Co2-reduktion, genbrug og alt det, der i øvrigt hører ind under kategorien ”miljøbevidsthed”. Det mener man i USA og England, hvor en sand grøn bølge af miljøaktivisme vælter ind over de højere læreanstalter.

GRØNNE UNIVERSITETER

På Yale University dyrker de bæredygtige grøntsager i kantinen og har reduceret CO2-udslippet med 17 procent de sidste to år. På University of Gloucestershire, der netop er blevet kåret som det grønneste universitetet i England i en såkaldt ”grøn ranking”, holder man papirløse møder og har instrueret alle medarbejdere i, hvordan de reducerer deres CO2-”fodspor”, når de arbejder. Et andet engelsk universitet, University of Huddersfield, har udnævnt ”recycling champions” – studerende og medarbejdere, der skal fremme miljøbevidsthed og ”genbrugstænkning” hos medstuderende og kolleger.

Mange amerikanske universiteter går dog langt videre. Harvard har f.eks. ansat 20 medarbejdere, der på fuld tid arbejder med at fremme bæredygtighed i alle ender og kanter af universitetet. De fastansatte suppleres af 40 studentermedhjælpere.

Oberlin College i Ohio har indgået en aftale med et nyt lokalt kraftværk om kun at få leveret grøn energi. Desuden skal alle Oberlins bygninger skal leve op til den skrappe LEED-certificering (Leadership in Energy and Environmental Design), en certificering, der koster op til 100.000 dollars per bygning. Og Oberlin-studerende er i høj grad med på den grønne bølge. For eksempel konkurrerer kollegierne om at bruge mindst elektricitet og kan se ”konkurrenternes” forbrug via et monitoreringssystem i de enkelte kollegiebygninger. Det førende kollegium har på den måde reduceret sit elektricitetsforbrug med 56 procent.

Grøn ranking

Klimaforandringer, bæredygtighed og fremtidens miljø er på dagsordenen i hele verden, og derfor er det ikke overraskende, at emnerne også fylder en del på universiteterne. Men det handler ikke kun om, at grønt er godt for planeten. Det grønne budskab er også godt for universiteternes image. En rundspørge foretaget af Princeton Review – en indflydelsesrig nonprofit organisation, der især kæmper for fattiges og minoriteters optagelse på universiteterne – viste, at blandt godt og vel 10.000 adspurgte universitetsansøgere i år svarede 63 procent, at universiteternes miljøprofil havde betydning for deres uddannelsesvalg.

Hovedpunkter:

- 63 procent af ansøgerne til de amerikanske universiteter siger, at universitetets miljøprofil har betydning for deres valg.
- Grønne rankings af universiteterne vinder frem i USA og England
- Er grønne rankings pålidelige?

Og hvor der er studerende, der skal vælge uddannelse, er der også ranglister – i hvert fald i USA. Samme Princeton Review har således i år for første gang lavet en ”grøn ranking” som supplement til andre rankings. Der gives bl.a. point for økologisk mad i universitetskantinerne, omfanget af energirigtige bygninger og brugen af grøn energi. I år fik 11 universiteter topkarakter – herunder føromtalte Harvard og Yale.

– Jeg tror ikke, vi har set sådan en aktivisme på universiteterne siden protesterne mod apartheid, siger Cheryl Miller, vicedirektør i firmaet Sightlines til *The New York Times*. Sightlines har specialiseret sig i at hjælpe universiteterne i USA med at sammenligne deres arbejdsprocesser og drift.

Drevet af idealisme

Både i England og i USA taler man også om mere idealistiske grunde til, at universiteterne skal gå i front i kampen for klimaet og miljøet. Én ting er at være i front, når det handler om forskning og undervisning i miljø og klima. Universiteterne har også en forpligtelse til at være helt fremme, når det gælder egne handlinger.

– Universiteterne har en fantastisk mulighed for at være førende inden for bæredygtighed. Vi er forskere og andre højtuddannede, og vi forstår mere om, hvordan vores planet fungerer, og hvordan vi påvirker den, end gennemsnittet af befolkningen. Vi har de bedste forudsætninger for at påvirke den måde, vi mennesker lever og handler på, siger Iain Patton, der er administrerende direktør for The Environmental Association for Universities and Colleges i England til *Times Higher Education*.

I USA har over 500 universiteter underskrevet en erklæring om, at de inden for to år har en plan for, hvordan de vil opnå CO2-neutralitet. Det vil sige, at det enkelte universitets CO2-udslip skal modregnes af aktiviteter og investeringer, der reducerer den samlede mængde CO2 tilsvarende. Det kan være alt fra træplantningsprogrammer i andre lande til investeringer i vindmøller. Med andre ord et slags kredit-system, der svarer til, at man betaler andre for at spise broccoli, så man selv kan fortsætte med at konsumere chokoladeis.

Klima i al uddannelse

Føromtalte Oberlin College var det allerførste universitet til at underskrive erklæringen kendt som The American College and University Presidents Climate Commitment. Lederen af universitetets program for miljøstudier, John Petersen, mener, at alle universitetets studerende skal være en slags miljø- og klimaambassadører, og det kræver, at læseplanerne på alle studier inddrager spørgsmål vedrørende de emner:

”Det er et helt centralt mål for universitetsuddannelser i det 21. århundrede at udstyre studerende med de intellektuelle værktøjer og læringserfaringer, der er nødvendige for at sikre vores planets helbred. De skal være i stand til at forstå og diskutere en masse spørgsmål vedrørende vores klima og vores miljø, og de skal være i stand til at handle ud fra deres viden som informerede borgere. Kun på den måde er der en chance for, at de efterlader en verden med et bedre helbred end den, de har arvet,” skriver John Petersen i et debatindlæg i avisen *The Chronicle of Higher Education*.

Modstand mod rankings

Mens idealismen og aktivismen trives mange steder, er der også skeptiske røster, der mener, at miljø- og klimabevidsthed er blevet ”hyped” så meget, at det er kommet ud af proportioner. Hvorfor bruge millioner af dollars på at opnå den føromtalte LEED-certificering for et bygningskompleks, når langt færre penge og ressourcer kunne bruges på at sikre en optimal isolering, for eksempel? Er det særligt bæredygtigt at ansætte 20 medarbejdere til at fremme bæredygtigheden som på Harvard? Og hvad med de mange parametre, der indgår i de nye grønne rankings? Er de overhovedet pålidelige mål for, hvor grønt et universitet er, og måler de ”grønheden” godt nok? Selv folk, der arbejder med bæredygtighed på universiteterne, har deres forbehold.

– Jeg tvivler stærkt på, at rankings er den bedste vej mod større bæredygtighed. De grønne ranglister siger mere om styrken af det enkelte universitets PR-afdeling end om den reelle indsats på universitetet, siger Julian Dautremont-Smith, der er vicedirektør for Aashe, en organisation, der skal fremme bæredygtighed overalt i det videregående uddannelsessystem i USA.

Artiklen bygger på indlæg bragt i *The New York Times*, *The Chronicle of Higher Education* og *Times Higher Education*.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Et lille skridt for den enkelte er et stort spring for universitetet

På Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) forsøger en gruppe ildsjæle at få sat den grønne profil helt frem på dagsordenen. På Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) er miljø- og klimaprofilen målbar via et grønt regnskab, som ser stadig bedre ud.

GRØNNE UNIVERSITETER

Janne Hansen var ved at blive godt irriteret. Hvorfor står lyset tændt på kontorer i højt solskin, og uden nogen er til stede? Hvorfor kører radiatorerne på fuldt drøn, når den bedste arbejdstemperatur ikke er over 20 grader? Og hvad med al det papir, der bare ryger i skraldespanden, fordi nogen lige har lavet et fejlprint på den ene side?

– Der er så meget, man som medarbejder kunne gøre på det individuelle plan, og derfor er vi begyndt at samle ideerne ind, fortæller informationsarbejderen fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF), der sammen med kollegaen Søren Tobberup Hansen har sat græsrodsinitiativet Green&Clean i værk.

– Meningen er, at vi vil lave en prioriteret liste over alle de forslag til forbedringer, medarbejderne kommer med, og aflevere det til fakultetsledelsen. Jeg synes, det er vigtigt, at initiativerne til at gøre noget ved energiforbruget kommer fra medarbejderne, så de føler et ejerskab til ideerne. Men det er klart, at visse forbedringer også kommer til at koste penge, så ledelsen skal selvfølgelig bakke op om det, og det gør den, siger hun.

Ikke godt nok

Professor på DJF Jørgen E. Olesen, der er en af verdens førende klimaeksperter, bakker Janne Hansen op. Men han synes, universitetet som helhed gør for lidt for at fremme miljø- og klimadagsordenen som institution.

–Jeg savner, at rektoratet og dekanerne klart siger: Kære venner, vi gør det ikke godt nok. Vi skal have det helt frem på lystavlen. Der skal være incitamenter til at ændre vanerne for både medarbejdere og studerende, siger Jørgen E. Olesen.

Konkret forestiller han sig, at man f.eks. kunne indføre konkurrencer om, hvem der er bedst til at spare på energi, vand osv.

– Jeg tror også, man skal se det her i forhold til at rekruttere medarbejdere og

Miljøbevidstheden er paradoksal

Økologi og bæredygtighed er i høj kurs – ikke mindst på universiteterne. Men kampen for miljøet er også præget af en række paradokser.

GRØNNE UNIVERSITETER

Tager du bilen ned til supermarkedet for at købe økologiske grøntsager? Og sæber du dig ind i bæredygtig bodyshampoo under en bruser med fuld tryk på vandet? Så er du ikke alene. Miljøbevidstheden rummer tilsyneladende en dobbelthed, hvor vi på nogle områder lægger stor vægt på bæredygtigheden, mens vi på andre områder ser stort på den. Ifølge Hans Hauge, lektor på Nordisk, ligger der en god portion hykleri i miljøbevidstheden. Og akademikerne holder sig ikke tilbage.

– Al den snak om miljø forhindrer jo ikke akademikere i at flyve frem og tilbage til konferencer. Hvis vi virkelig ville spare på energien, kunne vi jo bare blive hjemme og lade være med at rejse rundt hele tiden. Man må leve med at sige ét og gøre noget andet.

Folk er tilsyneladende ikke særlig opmærksomme på disse paradokser, siger Hans Hauge.

Det er Gorm Harste, lektor på Statskundskab, ikke enig i. Han mener, at der er stor opmærksomhed om paradokserne, og peger på, at man kan forholde sig til miljøproblematikken på forskellige måder. Nogle er fatalister, som på forhånd har opgivet at gøre noget for miljøet. Andre er meget forhåbningsfulde og tror virkelig, de kan gøre en forskel i deres hverdag.

Og så er der en række mellempositioner, hvor man kan være fatalist på nogle områder og forhåbningsfuld på andre.

– Måske kan man gøre meget mere, end man let kommer til at tro ud fra en fatalistisk opfattelse af, at verden er alt for stor. Der er dem, der påpeger, at vi faktisk har ændret nogle ting – for eksempel hvad angår udslippet af freon og forandringerne i ozonhullerne. Man kan komme langt med internationale aftaler. Verden er ikke nødvendigvis så stor, hverken naturens verden eller den sociale verden, siger Gorm Harste.

> **“ Miljøbevidstheden er fjendeløs. Der er total konsensus om disse ting, og det er jo dejligt, at der endelig er noget, vi alle sammen kan være enige om. Men tanken om, at man ikke kan være imod, er mig imod.**
>
> Hans Hauge, lektor

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Kan man være imod miljøbevidsthed?

Selvom filosofferne Kant og Rousseau allerede i slutningen af 1700-tallet så småt begynder at udvikle teorier om miljøet, opstår den moderne miljøbevidsthed først i slutningen af 1960'erne. Men hvorfor skyller den grønne bølge ind over os med så stor kraft netop nu? Gorm Harste vil hellere vende spørgsmålet om og spørge, hvorfor der var en periode, hvor vi ikke gik så meget op i miljøet.

– Da George Bush kom til magten i USA, var der store olie-interesser i, at man ikke gjorde noget ved miljøproblemerne. Og Bjørn Lomborg har haft en vis gennemslagskraft herhjemme. Medierne tog ham alvorligt, og det er nok en klassisk journalistisk dyd blot at konstatere, at der er forskellige opfattelser om dette emne. Men det er noget sludder. Man kan ikke bare tage et hvilket som helst synspunkt og så sige 'for og imod'. Der er mange flere argumenter imod Bjørn Lomborg end for, forklarer Gorm Harste.

Den tolkning er Hans Hauge lodret uenig i. Han ser store problemer i den omsiggribende miljøbevidsthed, simpelthen fordi man ikke kan være imod den. Hvis man vil tages alvorligt i dag, kan man ikke være militærnægter i kampen for miljøet.

– Miljøbevidstheden er fjendeløs. Der er total konsensus om disse ting, og det er jo dejligt, at der endelig er noget, vi alle sammen kan være enige om. Men tanken om, at man ikke kan være imod, er mig imod. Det standser nemlig debatten. Universitetet er ikke kritisk over for noget længere, og det er et problem. Da K.E. Løgstrup og Ole Jensen på Aarhus Universitet som nogle af de første tog det økologiske op, var de i opposition til det etablerede. Og Thorkild Bjørnvig skrev miljødigte, der var voldsomt kritiske over for samfundet. Nu skriver digterne miljødigte til Connie Hedegaard på bestilling. Den grønne bølge er som en ny religion uden ateister, siger Hans Hauge.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

studerende. Hvilket signal sender man til omverdenen i holdninger og handlinger? I fraværet af at gøre noget kontant på området demonstrerer universitetet jo desværre, at al snak om at være et klima- og miljøuniversitet måske mest er mundsvejr. Sådan kan det i hvert fald nemt ses udefra, siger Jørgen E. Olesen.

Grønt regnskab

På Danmarks Miljøundersøgelser har den grønne fane været højt hævet siden begyndelsen af 1993.

– Vi mener, at når miljøforskning nu engang er vores kerneydelse, så har vi også en særlig forpligtelse til at "holde stien ren". Samtidig er der økonomisk fornuft i det, siger sekretariatschef Ole Bjørn Hansen.

DMU laver som formentlig den eneste enhed på universitetet et decideret miljøregnskab. Det seneste grønne regnskab viser, at det hele tiden går den rigtige vej. I 2007 sparede den gennemsnitlige DMU'er således 850 kilo CO_2 i forhold til året før.

– Det handler meget om de små skridt: at man sørger for, at printerne skriver ud på begge sider, at man installerer energispareskinner og bruger videolink ved møder i stedet for at rejse hver gang, at man kun har lavtskyllende toiletter, bruger energiglas, brændstofbesparende biler osv. Arbejdspladsen skal have en dialog om det, så medarbejderne på alle niveauer bliver bevidste om det, siger Ole Bjørn Hansen.

På DMU kører der jævnligt kampagner for at få folk til at ændre adfærd. Sidste efterår blev der sat energispareskinner på samtlige computere, så de nu ikke længere står og tapper strøm på standby. I dette efterår vil man bl.a. debattere, hvordan transport i forbindelse med møder finder sted – er det med bil, tog, fly, eller skal der i fremtiden være endnu flere videolinkmøder?

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

> **“ Jeg savner, at rektoratet og dekanerne klart siger: Kære venner, vi gør det ikke godt nok.**
>
> Jørgen E. Olesen, professor

ÅRSFEST 2008

Aarhus Universitets 80-års jubilæum b
på alt lige fra dronningebesøg, taler og
pindemadder til idrætsdag, koncerter
8000 festglade studerende. Her på sid
kan du læse om festen i Aulaen, Unive
tetsparken og Musikhuset, og du kan
flere billeder på www.au.dk/campus

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm
Louise Debois / ldn@adm
Kristian Serge Skov-Larsen / ksl@adm

En kamp om ære. *Det er sidste kamp i de indledende runder af volley-turneringen. Maskinerne fra Aarhus Universitet møder De døde Fugle fra Handelshøjskolen. Stemningen er intens, for meget er på spil i mødet mellem de to institutioner. De døde Fugle er i øvrigt opkaldt efter en hårdtslående drink ved navn "Lille fugl faldt død om". Maskinerne hedder, som de gør, fordi de, med spillernes egne ord, "er maskiner".*

Foto: Jakob Mark

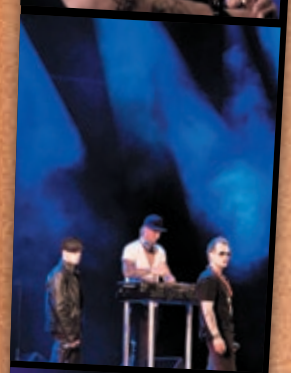

Fotos: Jakob Mark

Du' for lækker: *Der var proppet på plænen foran Store Scene, da Nik og Jay gik på og gav den gas i en halv time. Ikke mange af alle de festklare studerende var i stand til at stå stille, så der blev fyret godt op for Aarhus Universitet i efterårskulden.*

Kun for nabobyens piger: *I sin tale til forsamlingen i Aulaen fortalte rektor Lauritz B. Holm-Nielsen om universitetets tilblivelse og historie gennem 80 år. Han citerede blandt andet en misundelig Kolding-lektor, der i forbindelse med grundlæggelsen af AU slog fast, at "det sikkert kun lykkes at samle enkelte unge Piger fra Nabobyerne. Egentlige Studerende tror jeg aldrig, den Aarhus-Institution vil faa."*

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Foto: Jakob Mark

Hjernegymnastisk: *De færreste ved, at Århus faktisk er en skakmetropol i Danmark. Selvom interessen for skaksporten generelt er faldende, rummer Århus mange velbesøgte skakklubber. Det fortæller næstformanden i Skakklubben af 1968, som har en stand på Idrætsdagen. Et blik ud over de tænksomme skakspillere og en hurtig rundspørge afslører en solid overvægt af mænd fra de naturvidenskabelige fag.*

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Ny æres-alumne: *I anledningen af 80-års-jubilæet indstiftede Aarh*
sitet en æres-alumne-pris til en tidligere studerende, som har skabt
opmærksomhed omkring AU. Den første modtager blev ingen andr
Kongelige Højhed Kronprins Frederik, og det faldt i god kongelig jo
– Jeg har tilbragt mange timer både indenfor på selve universitet
og livet omkring det. Jeg satte mig nogle mål i min universitetstid o
sen af at nå dem, vil jeg have med mig altid. Også selvom det nogle
med hiv og sving, at det hele blev nået, så husker jeg selvfølgelig h
let kun det positive, fortalte en smilende Kronprins efter overrækk

Foto: Jakob Mark

Rigtige mænd: *Klokken 22.00 gik TV-2 på scenen til lyden af en storklappende og hujende universitetspark, og det stoppede ikke, før Steffen Brandt og de andre i orkestret sagde på gensyn med fyrværkeri til lyden af* Bag duggede ruder.

Foto: Jakob Mark

Elegant sport: *"Det er hårdere, end man tror". Sådan lyder det fra de mange studerende, der prøver at fægte hos Jysk Akademisk Fægtning. Der er trængsel om standen, hvor folk skiftevis afører og iklæder sig den karakteristiske hvide beskyttelsesdragt og de solide hjelme. Fægtning er en fysisk krævende sport, medgiver arrangørerne. Faktisk bruger man lige så meget energi på at fægte i 3 minutter som på at løbe ca. ½ km.*

Fotos: Jakob Mark

Thumbs up: *–De får 100 ud af 100 point. Alle var helt oppe at koge, og ingen stod stille. Det var fræk underholdning, og de levede helt op til forventningerne. De skaber en kanongod stemning. Dommen var klar efter lærerstuderende Hanna og medicinstuderende Malenes første Nik og Jay-koncert.*

Fantastisk stemning: *–TV-2 har været soundtracket til min barndom, fortæller Jan, der er medicinstuderende. Her sammen med Marta, der også læser medicin.*

Kanon arrangement: *Mikkel og Ruben fra Erhvervsøkonomi venter på, at TV-2 skal gå på scenen. De har lige hørt Nik og Jay, der overraskede dem positivt, og selvom de ikke er meget for at indrømme det, må de tilstå, at de havde svært ved at holde deres respektive bagdele i ro under koncerten.*

Foto: Jakob Mark

Koordination: *Hvor svært kan det være at kaste og gribe en frisbee? Svært, hvis du samtidig skal løbe hurtigt, holde øje med dine med– og modspillere og forsøge at score. Ultimate er en forholdsvis ny sportsgren, som i år har oplevet et sandt boom til Idrætsdagen med hele 13 tilmeldte hold. På billedet kæmper Karstens Ølklub mod Team Maiko. Erfarne ultimatespillere på sidelinjen afslører imidlertid, at Jeppes Drenge fra Ingeniørhøjskolen er favoritter til at vinde turneringen.*

Fedt at være frivillig: *De Studerendes Råd og Laug måtte afvise over 100 studerende, der gerne ville være frivillige, da pladserne hurtigt blev fyldt. Lasse og Sidsel fra Statskundskab, der har fået bartjansen ved Store Scene, fortæller hvorfor:*

–Det er et rigtig godt projekt at støtte op om, og vi kan sagtens feste her bag baren, forsikrer de.

us Univer-
t positiv
e end Hans
rd.
et og i byen
g oplevel-
gange var
er i bakspej-
elsen.

Slagsmålet om holdningerne

HOLDNINGSDANNELSE

Hvorfor mener danskerne, hvad de gør, og hvordan dannes deres holdninger?

Det har en gruppe forskere fra Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet nu i et par år forsøgt at kortlægge.

Deres forskningsprojekt "Politisk holdningsdannelse: Hvem mener hvad, hvornår og hvorfor?", som blandt andet bygger på 6.000 interviews af tilfældigt udvalgte danskere, forsøger f.eks. at svare på, hvorfor danskernes holdninger til flygtninge og indvandrere er blevet så meget mere dominerende, mens andre, mere traditionelle politiske emner er blevet trængt i baggrunden.

Holdet består af professor i politisk sociologi Lise Togeby og adjunkterne Rune Slothuus, Michael Bang Petersen og Rune Stubager.

CAMPUS har bedt tre af forskerne forklare, hvordan de med hver deres indgangsvinkel har søgt nye forklaringer på den politiske holdningsdannelse

Du kan læse mere om deres forskning og finde publikationsoplysninger på www.publicopinion.dk/

Inge Frost Larsen / ifl@adm.au.dk

Værdipolitikken afgøres af uddannelsen

Befolkningens holdninger til de politiske partier afgøres ikke mere i så høj grad af fordelingen af økonomiske goder, men i stedet af holdningen til f.eks. flygtninge og kriminalitet.

– Med globaliseringen er der kommet nye personer til landet fra andre kulturer. Det har rejst spørgsmål af social og religiøs karakter. Disse nye spørgsmål trigger de værdipolitiske diskussioner. Min pointe er, at de økonomiske diskussioner havde rod i klassemodsætning, mens det værdipolitiske har rod i modsætningen mellem højt- og lavtuddannet, forklarer adjunkt Rune Stubager, som i sin ph.d-afhandling netop undersøger uddannelsens betydning for værdipolitisk holdningsdannelse – og altså finder, at den er ganske stor.

Noget for noget

Undersøgelser viser, at blot mellem tre og fem procent af de højtuddannede stemmer på Dansk Folkeparti (DF) , mens op mod 20 procent af de lavtuddannede gør det samme. Samtidig er det tydeligt, at værdipolitikken er betydningsfuld for DF-vælgerne, mens den – i forhold til den økonomiske politik – betyder mindre for f.eks. Venstre-vælgerne. Deri ligger ifølge samfundsforskeren også forklaringen på det nuværende næsten gnidningsfri regeringssamarbejde.

– Regeringen skal tælle til 90 hele tiden. Det vigtigste spørgsmål for DF er ting, der har at gøre med udlændinge og særligt muslimer. Når regeringen giver DF indrømmelser på det spørgsmål, får den til gengæld fuld loyalitet på en lang række andre områder – så dyrt er det jo heller ikke at lave finanslov med DF. Når vi kigger på økonomisk politik, er det ikke DF's vælgere, der nyder godt af skattestoppet. I den forstand betaler DF med en strammere økonomisk politik, end det i virkeligheden er godt for deres vælgergruppe, men får betaling på den anden konto, nemlig den værdipolitiske.

/ ifl

Adjunkt Rune Stubager

Fotos: Lars Kruse/AU-foto

Politikerne svinger taktstokken

Når befolkningens holdninger skal dannes, er det langt hen ad vejen politikerne, der præger, viser ny forskning.

Min forskning tyder på, at de politiske partier kan virke som opinionsledere, der går foran og får befolkningens holdninger drejet i en bestemt retning, siger adjunkt Rune Slothuus med baggrund i sin ph.d.-afhandling, som han forsvarede i sommer.

Han peger på, at "danskernes holdninger til f.eks. indvandrere har været overraskende stabile i det seneste par årtier". Alligevel ser holdningerne ud til at kunne rokkes i perioder, hvis den offentlige debat skifter.

Vinkling viser vej

Dermed foregår kampen om at få vælgerne til at bakke op om en bestemt politik i høj grad i medierne.

Vinderne er dem, der bedst evner at brænde igennem med deres argumenter.

Rune Slothuus illustrerer sin påstand med et eksperiment fra sin ph.d.-afhandling, hvor han satte to tilfældigt sammensatte grupper til at læse hver sin artikel om et emne.

Indholdet i artiklerne var det samme, men vinklingen, overskriften og vægtningen af to modstridende politiske holdninger var forskellig.

For begge grupper blev resultatet, at to ud af tre svarpersoner efterfølgende delte den holdning, som deres artikel vægtede mest – selvom de statistisk set burde have haft den samme holdning til emnet fra starten.

Hvis et tema bliver dominerende i debatten, kan det flytte den offentlige mening. Det gælder særligt i de situationer, hvor de store partier indtager samme standpunkt i en sag, fortæller Rune Slothuus.

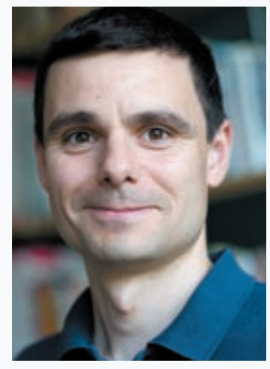

Adjunkt Rune Slothuus

Følelser fra tiden på savannen

Politiske holdninger, som i f.eks. indvandrerdebatten, trækker ofte på noget dybere og mere emotionelt, som kan have rødder helt tilbage til urmenneskerne.

– Hvis vi skal forstå, hvorfor indvandrerpolitikken er så følelsesladet et emne, må vi også se på den bagage, vi har med fra vores forfædre, siger adjunkt Michael Bang Petersen fra Statskundskab.

Han mener, at den førte udlændingepolitik først og fremmest skyldes den parlamentariske situation og Dansk Folkepartis fremvækst, men at "evolutionspsykologiske forklaringer" også kan bidrage til vores forståelse af den moderne politiske virkelighed:

– Mange af de problemstillinger, vi forholder os til i moderne politik i dag, ligner dem, vi oplevede tidligere i vores arts evolution, da vi stod på den afrikanske savanne. Hvordan vores forfædre reagerede i sociale situationer har haft afgørende betydning for deres overlevelses- og reproduktionsevne. Derfor er der i løbet af evolutionen blevet selekteret for bestemte måder at opføre sig på i bestemte situationer, forklarer forskeren med et par eksempler:

– Det handlede om at dele goder: Hvem skal have, og hvem skal ikke have? I dag hedder det: Har denne velfærdsmodtager gjort sig fortjent til goder? Eller er denne indvandrer én, vi skal lukke ind i fællesskabet eller ej?

Følelser eller fornuft

Michael Bang Petersens bidrag til "Politisk holdningsdannelse" involverer forskning fra psykologien og fra hjernescanninger, som kan fortælle, hvor i hjernen beslutninger opstår, og dermed, om det er følelser eller fornuft, der er i spil. Netop denne sondring får forskeren til at advare:

– Det, der var bedst for en flok jægere og samlere på savannen, behøver ikke på nogen måde at være bedst i dag. Vi tilpassede os livet i små grupper. Og netop fordi det var små grupper, var den enkeltes bidrag til gruppen afgørende for gruppens succes i konflikter med andre grupper. I moderne politik aktiverer forestillingen om nationalstaten de samme psykologiske mekanismer, og vi reagerer, som om der er noget afgørende på spil for os.

/ ifl

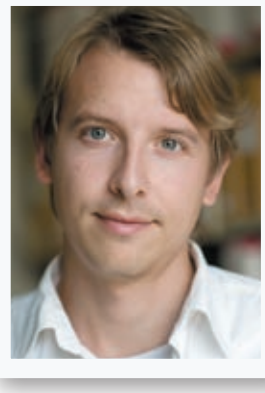

Adjunkt Michael Bang Petersen

Nej til optagelsesprøver

DEBAT

Det er absurd, at Helge Sander nu, efter at have afskaffet kvote 2, pludselig taler om, hvor vigtigt det er at se på andet end folks karaktergennemsnit (*CAMPUS* nr. 12). Argumentationen for afskaffelsen af kvote 2 var netop, at de tre år i gymnasiet skulle betyde mere, ikke mindre.

Som studiechef ved Københavns Universitet Jakob Lange rigtigt påpeger i artiklen, er det stadig karaktergennemsnittet, der bedst kan forudsige folks frafald. Måske har ministeren ændret holdning, fordi han snart skal til at forklare, hvorfor man i år ikke blot har optaget rekordfå på universiteterne, men også risikerer rekordmange frafald, hvilket jo følger logisk af Jakob Langes argument? Sanders bortforklaring af det lave optag var mildest talt ikke imponerende: Det skulle åbenbart være, fordi de unge i år vælger ufaglært arbejde i stedet pga. de gode økonomiske konjunkturer. Hvorfor de unge ikke gjorde sådan sidste år, hvor konjunkturerne var væsentligt bedre, har ministeren behændigt nok ikke kommenteret.

Desuden står undersøgelsen af de to grupper på medicin, nævnt i artiklen "Et retfærdigt optagelsessystem", hvor de med optagelsesprøve i kvote 2 har mindre frafald end kvote 1'erne, underligt uimodsagt. Historien melder intet om, hvorvidt det er optagelsesprøven eller andre forhold, der gør, at disse mennesker har et mindre frafald. Kvote 2-ansøgere er typisk ældre end kvote 1-ansøgere, og der er i hvert fald fundet den sammenhæng, at jo ældre en studerende er, jo mindre tilbøjelig er vedkommende til at droppe ud.

Endelig kunne man med optagelsesprøver frygte, at diversiteten blandt de studerende ikke steg, men faldt, fordi "udvælgere" ofte vælger mennesker, der ligner dem selv. Se blot på ansættelsesudvalg på universiteterne. Kvote 2-systemet har groft sagt hovedsageligt hjulpet dovne akademikerbørn ind på universitetet på bekostning af arbejdsomme børn fra Danmarks yderområder. En optagelsesprøve vil skubbe yderligere i den retning ved i stigende grad at lade optagelsen dreje sig om at kunne de akademiske koder frem for at være fagligt dygtig. Når disse koder stadig har stor betydning for ens succes som studerende på studiet, bliver det mildest talt ikke nemmere, hvis de allerede skal være en barriere i optagelsen. På den måde får vi færre og dårligere studerende.

Peter Løhmann,
studerende på Statskundskab og medlem af
Frit Forum – socialdemokratiske studerende

Deltidsansatte, foren jer!!

DEBAT

Foreningen for de deltidsansatte ved Det Humanistiske Fakultet ved Københavns Universitet (DVIP-KUA) og Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet laver i år i forbindelse med studiestart en fælles aktion for endnu en gang at skabe opmærksomhed om de deltidsansattes helt urimelige vilkår på Danmarks universiteter: ingen overenskomst, ingen tryghed i ansættelsen, ingen pension, ingen løn under sygdom og barsel, ingen løn for at deltage i møder og sidde i kollegiale organer og ingen ret til efteruddannelse. Som et led i denne aktion vil vi bede alle deltidsansatte på universiteterne om at bære en badge med teksten DVIP-DM, når som helst de befinder sig på deres arbejdsplads – uanset hvor de ellers måtte være organiseret. Det kan betragtes som en service over for de studerende, som ikke har nogen anelse om, hvilke af deres lærere der bliver betalt for at levere forskningsbaseret undervisning, og hvilke der er henvist til at forske og udvikle deres undervisning uden betaling.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i DVIP-KUA selv har været blandt de første til at bebrejde Dansk Magisterforening (DM), at det igennem tredive år ikke er lykkedes foreningen at dæmme op for misbruget af deltidsansættelser på universiteterne eller for den sags skyld bare opnå almindelig overenskomstdækning for de deltidsansatte, men det er efterhånden kommet til at stå os klart, at sagen er væsentligt mere kompleks end som så. Det giver med andre ord langt bedre mening at rette skytset imod staten, der sparer uhyre summer på de mange deltidsansættelser, og universiteterne, der ikke ser sig for gode til at lukrere på denne udnyttelse.

Universiteterne har igennem årtier udnyttet stillingsstrukturens muligheder for at skaffe sig højtkvalificeret undervisning til discountpriser og altid under henvisning til de studerendes tarv. Helt ned på studienævnsniveau har det været gængs praksis at ansætte så mange som muligt som eksterne lektorer eller undervisningsassistenter frem for i regulære, overenskomstdækkede stillinger. Et væsentligt påskud for denne politik har været, at de studerende til enhver tid skulle have så mange forskellige lærere som overhovedet muligt at vælge imellem. Denne praksis har igennem årene været accepteret fra politisk hold, hvor man af rent økonomiske årsager ikke har fundet anledning til at pålægge universiteterne at ændre på tingenes tilstand. Og man må desværre konstatere, at universiteterne nok først ændrer holdning, når de får et egentligt pålæg ovenfra.

Personalestyrelsens holdning til deltidslærerproblematikken kan beklageligvis opsummeres sådan, at den stædigt henholder sig til sin vrangforestilling om, at deltidsansatte universitetslærere er nogle, der har lukrative, pensionsgivende hovedstillinger andetsteds og således ikke fortjener anstændige løn- og ansættelsesvilkår.

Hvordan vi end vender og drejer sagen, er det DM og kun DM, der kæmper de deltidsansatte universitetslæreres kamp. For det enkelte medlem kan det sikkert være nok så hyggeligt og trygt at være medlem af et af de små fagforbund; man må bare også se i øjnene, at disse mindre forbund ikke fører fagpolitik. Det er simpelthen ikke dem, der kæmper den politiske kamp for hele gruppen af deltidsansatte. På denne baggrund vil bestyrelserne af DVIP-KUA og Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet helhjertet anbefale, at så mange universitetsansatte som overhovedet muligt melder sig under fanerne hos DM.

Vi vil ligeledes anbefale, at man ved det kommende formandsvalg i DM støtter Ingrid Stage, der på baggrund af en årelang karriere som deltidsansat har arbejdet ihærdigt på at forbedre vores vilkår. DM har aldrig haft en formand, der arbejdede mere helhjertet for vores sag!

På vegne af begge bestyrelser
Morten Hjelt, fungerende formand for DVIP-KUA

Studiemesse

Rekrutteringsbureauerne var der, de frivillige foreninger ligeså, og sandelig om ikke også et par politiske ungdomsorganisationer havde sneget sig med til den årlige studiemesse i Aarhus Universitets aula. Messen var arrangeret af Studenterrådet og gav over tre dage alle interesserede studerende muligheden for at høre om alt fra karriereplanlægning til Studenterhus Århus' næste fest – samtidig med at de altså også kunne få en ballon fra SF.

/ksl

Klar til nye slag for de studerende

Ved årsfesten fik centerleder Torben K. Jensen universitetets Universitetspædagogiske Pris. En af hans ny udfordringer er, at sikre flere studerende får bedre feedback fra underviserne, og at de bliver bedre integreret på kandidatuddannelserne.

Bedre feedback til de studerende og en stærkere integration af de studerende på kandidatuddannelserne står højt på Torben K. Jensens ønskeliste. Årets modtager af Aarhus Universitets Universitetspædagogiske Pris på 75.000 kr. ser de to opgaver som en kommende udfordring i arbejdet med at udvikle undervisningen på universitetet. På det felt har han været en af pionererne og en drivkraft, nærmest siden han vendte hjem fra universitetets universitetspædagogiske kursus for adjunkter i 1994.

I dag leder han på femte år Center for Læring og Uddannelse på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Den stilling havde han egentlig ikke tænkt sig at lægge billet ind på, da centret blev oprettet i 2003, efter at en arbejdsgruppe med bl.a. Torben K. Jensen kom med forslag til en mere systematisk undervisning i pædagogik.

– Jeg mente dengang, at jeg havde gjort min pligt på det felt, og ville gerne tilbage til forskningen. Jeg skrev ganske vist en ansøgning i juleferien, men afleverede den ikke. Da det så viste sig, at der ikke var en eneste ansøger, bankede jeg på døren og tilbød mig. Det ville alligevel ikke rigtig ud af hovedet.

Torben K. Jensen fik tre års orlov fra Institut for Statskundskab, men blev på posten, da stillingen blev permanent.

– Det har jeg aldrig fortrudt, for det har virkelig været sjovt, siger prismodtageren, der erkender, at pædagogik som udgangspunkt ikke har de mest positive konnotationer på universitetet.

– Forskere er handlingsorienterede, så der er måske ikke så stor tålmodighed med det pædagogiske. Omvendt fylder undervisningen jo meget for mange, som bestemt ikke er ligeglade med, om de får positiv eller negativ respons på deres undervisning. Alligevel har vi da skullet løbe nogle døre ind i årenes løb, men der er sket rigtig meget de sidste fem år, bl.a. fordi vi som fuldtidsansatte nu kan levere meget bedre kurser og andre input.

Både Torben K. Jensen og de øvrige drivkræfter i den pædagogiske udvikling af undervisningen på universitetet havde selv flere års erfaring med undervisning, før de kastede sig ud i det pædagogiske projekt.

– De erfaringer er nødvendige. For at kunne løbe det pædagogiske arbejde i gang kræver det et godt kendskab til de forskellige fagligheder, kulturer og konflikter på universitetet, forklarer Torben K. Jensen.

Selv har han været omkring økonomi, jura, filosofi og statskundskab og kender forskellige fagligheder fra sine videnskabsteoretiske studier. Desuden har han undervist på alle niveauer, og reolerne på hans kontor vidner om et bredt interessefelt, der spænder fra samfundsfilosofi over videnskabsteori og kvalitativ metode til parlamentsforskning.

Mange af bøgerne er betalt af hans indtægter som underviser i forskellige sammenhænge. Allerede da han begyndte på universitetet, tog han et kursus i pædagogik for at kunne undervise på aftenskole. Både der og på universitetet har han altid eksperimenteret med forskellige undervisningsformer, men at det pædagogiske også skulle blive en karrierevej, var aldrig hans mål.

Nu står han så med rektoral anerkendelse af et "nyskabende og banebrydende arbejde", og på arbejdsbordet ligger den undersøgelse af studiemiljøet på universitetet, som han var med til at gennemføre i foråret. Den åbner for nye udfordringer.

– Under en tredjedel af de studerende synes, at de har gode muligheder for at få feedback. På en række uddannelser er det endnu færre. Omvendt er netop feedback på faglige præstationer det, man lærer allermest af. Derfor må undervisere, instruktorer og medstuderende alle involveres i feedback-aktiviteter, siger Torben K. Jensen, der også mener, der er brug for i langt højere grad at anvende undervisningsformer, der tager afsæt i "cooperative learning" og "peer review".

Undersøgelsen viser også, at der er plads til forbedringer på kandidatuddannelserne.

– Mange undervisere tror måske, at de studerende efter bachelorgraden er velintegrerede og parat til at tage fra. Men kombinationen af få timer på studierne, sparsom vejledning og feedback, utydelige læringsmål, mangel på progression i studierne og meget erhvervsarbejde betyder, at vi på kandidatuddannelserne står med studerende, der allerede "er på vej væk" fra universitetet. Så her er der brug for at integrere de studerende langt stærkere.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Torben K. Jensen var egentlig på vej tilbage til forskningen på Institut for Statskundskab, men kunne alligevel ikke få arbejdet med at udvikle undervisningen ud af hovedet. Så han tilbød sig som leder af Center for Læring og Uddannelse på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. I dag står han med universitetets højeste anerkendelse af indsatsen.

Søren Kjeldgaard / AU-Foto

TO NYE FORSKNINGSPROFESSORER VED DANMARKS MIILJØUNDERSØGELSER

Jacob Carstensen er tiltrådt som ny forskningsprofessor i Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) ved Aarhus Universitet. Den nye professor skal arbejde med udvikling og anvendelse af marine forvaltningsmodeller. Arbejdet udføres i regi af Baltic Nest Institute (BNI), hvor han leder arbejdet i Roskilde afdelingen og koordinerer et nyt BONUS+ projekt omkring udvikling af iltsvind i Østersøen. Endelig er Jacob Carstensen ansvarlig for en arbejdsgruppe i DMU, der arbejder med at udvikle og anvende forvaltningsmodeller.

Jacob Carstensens arbejde er centreret om analyse af muligheder for at anvende biologiske indikatorer til at vurdere miljøkvaliteten i kystzonen og i de åbne marine områder. Arbejdet er målrettet et styrket fagligt grundlag for at implementere vandrammedirektivet, habitatdirektivet og det nye marine strategi direktiv, som dækker de åbne havområder, og ligger helt centralt i DMU's faglige bistand til Miljøministeriet.

Jacob Carstensen har siden 1998 været seniorforsker ved DMU afbrudt af ophold ved University of Maryland i 1999 og det europæiske forskningscenter i Ispra (JRC) i 2004/2005.

Brian Kronvang er tiltrådt som ny forskningsprofessor i "Catchment Management" ved Danmarks Miljøundersøgelsers Afdeling for Ferskvandsøkologi i Silkeborg. Han skal styrke forskningen inden for overvågning, modellering og regulering af natur- og miljøtilstanden i vandløbsoplande. Som led i dette skal han udvikle beslutningsværktøjer og temaer til brug i den forskningsbaserede overvågning, rådgivning og undervisning.

Brian Kronvang er uddannet geolog fra Aarhus Universitet og har siden 1989 været ansat ved DMU, hvor han blev seniorforsker i 1996. Han er iinvolveret i samarbejde m ed universiteter i England og Holland og leder det tværgående Forskningsprojekt under VMPIII Forskningsprogrammet. Projektet skal skabe viden om randzoners og vådområders evne til at opfange noget af fosforudledningerne fra landbruget med sigte på fremtidige vandmiljøplaner.

DMU FÅR HR-CHEF

Lis H. Bak er ansat som chef for den nyoprettede HR-afdeling ved Danmarks Miljøundersøgelser. Ansættelsen sker som led i Direktionens beslutning om at opdele Sekretariatet i et Økonomi- og Kommunikationssekretariatet og HR-afdelingen.

Lis H. Bak er cand.jur. og har været ansat i henholdsvis Overfredningsnævnet, Skov- og Naturstyrelsen, Forskningscentret for Skov & Landskab og siden 1999 som sektionsleder i DMU.

HR-afdelingen samler DMU's centrale kompetencer inden for personale, løn og jura. Målet er at afdelingen skal styrke rådgivningsaktiviteterne i forhold til det øvrige DMU og bidrage væsentligt til den fortsatte proces med at udvikle HR-området på det samlede Aarhus Universitet. Det gælder både i forhold til personaleområdet og i forhold til kontrakt- og patentområdet.

Professor **Birte Melsen** har tilføjet sin samling af hædersbevisninger endnu to medaljer. Den internationalt anerkendte forsker fra universitetets Tandlægeskole blev i Brasilien som den første europæer tildelt en guldmedalje af "Sociedade Paulista de ortodontia". Også "The Diplomates of Orthodontics" i USA har hædret deres danske kollega ved deres årsmøde i Yellowstone Park, hvor Birte Melsen var inviteret til at opdatere knap 300 censorer ved "The Board of Orthodontics" med sidste nyt fra forskningen.

En nyskabende formidler af fortiden

Allerede som teenager lagde Jens Vellev sporene til den karriere, som Aarhus Universitet nu har belønnet med Jubilæumsfondens pris for fremragende og banebrydende formidling af forskning. I de tidlige 60'eres Viborg havde han sin daglige gang på byens Stiftsmuseum, hvor forfatteren Peter Seeberg var inspektør. Han skærpede den kommende arkæologs interesse for fortiden og lagde måske også kimen til den imponerende og omfattende formidling af fortiden, som siden har optaget lektoren på Afdeling for Middelalder- og Renæssancearkæologi.

At remse bare noget af det op kræver en dyb indånding.

Salt på Læsø, danske kirker, Middelalderåret i 1999 og Renæssanceåret i 2006, en database over danske stenskulpturer, opbygningen af Danmarks Saltcenter i Mariager, et utal af artikler, forlaget Hikunin, som han driver på 34. år med 200 kultur- og kunsthistoriske bøger på listen, medredaktør af den vægtige og højt roste antologi *Renæssancens verden*, som han også var bidragyder til, genopførelse af Hans Skaanings papirmølle som et arbejdende museum i Marselisborgskovene og sidst, men måske også størst, det aktuelle arbejde med at gøre Tycho Brahe nærværende for nutiden, som også internationalt har vakt opsigt. At reolen i hjemmet i Højbjerg bugner med forarbejder til urealiserede projekter, turde være overflødigt at nævne.

Hans arbejde spænder over et bredt felt, medgiver han gerne.

– Det er bare så spændende alt sammen, og jeg vil gerne lave det hele, siger han og erkender, han har beskæftiget mig med for meget til, at han kan overskue det hele.

Hvad er han så mest glad for og stolt af?

Jo, i princippet altid det seneste projekt. Og lige nu trænger Tycho Brahe sig på og har gjort det i nogle år.

– Jeg synes, det er vildt spændende og rummer så mange muligheder, siger han om sit arbejde med den danske astronom, som foreløbig omfatter tre projekter.

På øen Hven vil han gerne genopføre Uranienborg. Og i Prag skulle der snart gerne indløbe tilladelse til at åbne Brahes grav for at få mere viden om hans påklædning, og hvad han egentlig døde af. Og Brahes mest berømte bog *Mechanica* fra 1597 håber han at kunne genudgive i dansk oversættelse omkring årsskiftet. Her vil vi finde afbildninger af alle Brahes instrumenter og hans selvbiografi.

For Jens Vellev skal forskningen have en vis interesse for andre end forskeren selv.

– Ellers bevæger man sig ind i en blindgyde. Jeg synes, det er spændende at finde noget nyt, som rykker grænserne for vores erkendelse, siger han.

Det var også grunden til, at han for mange år siden fik universitetets rektor med på, at Aarhus Universitet som det første i Europa oprettede faget middelalderarkæologi på Moesgård.

– Det gav mange flere muligheder, fordi vi kunne kombinere arkæologien med de skriftlige kilder, forklarer han.

Begrundelsen var den samme, da Moesgård for nogle år siden også fik renæssancearkæologi på programmet.

Kombinationen af fund og skrift har Jens Vellev stor glæde af i arbejdet med Tycho Brahe. Ingen har som han beskæftiget sig med den arkæologiske del af livet på Hven, hvor der er spor efter Brahes papirmølle, bygningsdele af Uranienborg og diverse instrumenter. Brahes meteorologiske dagbog er også dukket frem af fortiden med omkring 700 notater om dagliglivet på øen i Øresund.

– Den arkæologisk historieskrivning bringer os tættere på Brahes Hven end nogensinde tidligere, siger Jens Vellev begejstret.

Som ung var Jens Vellev med på tre ekspeditioner til Arabien med professor og tidligere rigsantikvar P.V. Glob. Han og Peter Seeberg er omdrejningspunktet i Jens Vellevs mentale liv.

– Jeg har været heldig at være i kontakt med folk, som ikke bare havde en fantastisk udstråling, men også handlede. Mange kan få ideer, men Glob førte sine ideer ud i livet. Gør man det, så kommer heldet også, siger Jens Vellev.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Lars Kruse / AU-foto

Jens Vellev ved det sted i Marselisborgskovene, hvor han vil genopføre Hans Skaanings papirmølle. Den skal være et arbejdende museum på det sted, hvor den århusianske industris vugge stod.

Seks internationale topforskere blev æresdoktorer ved jubilæumsfesten

Professor, Dr. **Heinrich Detering**, Seminar für Deutsche Philologie, Georg-August Universität Göttingen, blev udnævnt som æresdoktor ved Det Humanistiske Fakultet. Litteraturforskeren Heinrich Detering er anerkendt som en af verdens førende germanister og har tætte forbindelser til Aarhus Universitet, hvor han også har været gæsteprofessor.Han er dansktalende specialist i tysk og skandinavisk litteratur, officiel opponent ved danske ph.d.- og doktorafhandlinger samt korresponderende medlem af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab.

Professor **Bernhard Lang**, Kulturwissenschaftliche Fakultät, Universität Paderborn, blev tildelt æresdoktorgraden i teologi. Professor Langes forskning er omfattende og banebrydende og har haft stor indflydelse på den moderne udvikling af faget Gammel Testamente. Han har kombineret traditionel, filologisk baseret historisk-kritisk forskning med moderne antropologi og religionsvidenskab. Bernhard Lang har gæstet Det Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet to gange.

Sir **Alan Roy Fersht** er direktør for MRC Centre for Protein Engineering samt professor i organisk kemi ved Cambridge University. Han blev tildelt en æresdoktorgrad i naturvidenskab. Sir Fehrst er en af verdens førende eksperter indenfor protein engineering og er adskillige gange blevet shortlistet til Nobelprisen. Sammen med professor Brian Clark fra Aarhus Universitet har han organiseret flere af de velbesøgte Spetsai Summer Schools in Protein Science og deltaget i det internationale netværk af Protein Engineering Research Centres, som bl.a. Brian Clark og Hans Chr. Thøgersen fra Aarhus Universitet har organiseret.

Professor Emerita **Jean Lave**, University of California, Berkeley, blev udnævnt som æresdoktor ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Professor Lave er en internationalt højt anset antropologisk og pædagogisk forsker med meget væsentlige bidrag til en teoretisk forståelse af kognition i hverdagslivet og læring i praksissituationer.

Jean Lave har haft væsentlig betydning for dansk psykologisk og pædagogisk forskning. Hun underviste første gang i Danmark i 1989 ved et forskerkursus på Center for kvalitativ metodeudvikling ved Aarhus Universitet. Her har hun siden deltaget i flere arrangementer.

Jean Lave har været vært for en række danske studerende, ph.d.-studerende og forskere ved universitetet i Berkeley. Jean Lave holder forelæsning i Søauditorerne den 19. september (se kalenderen side 18).

Kurt Mehlhorn, professor ved Max-Planck-Institut für Informatik, Universität des Saarlandes, blev tildelt æresdoktorgraden i naturvidenskab.

Professor Mehlhorns er en af de mest fremtrædende dataloger i Europa, og har gennem en lang årrække haft en tæt tilknytning til Aarhus Universitet, hvor han indirekte har spillet en stor rolle i udviklingen af algoritmeforskningen ved Datalogisk Institut. Sidst i 1980'erne var Mehlhorn en af initiativtagerne til, at Aarhus Universitet blev inkluderet i det succesfulde EU-projekt ALCOM. I 1990'erne deltog han etableringen af et formaliseret ph.d.- samarbejde mellem grundforskningscentret BRICS og Max-Planck-institutttet for Datalogi, og han er en af de seks centrale forskere i det nyligt oprettede grundforskningscenter MADALGO med hovedsæde ved Aarhus Universitet.

Professor **Salvador Moncada**, direktør for The Wolfson Institute for Biomedical Research, University College London, blev tildelt æresdoktorgraden i medicin. Salvador Moncada var med til at opdage virkningsmekanismerne ved aspirinlignende stoffer, han bidrog til opdagelsen af enzymet *tromboxan syntetase* og stod senere i spidsen for det hold, der opdagede *prostacyklin*. Salvador Moncada har været tilknyttet Farmakologisk Institut ved Aarhus Universitet som gæsteprofessor på den landsdækkende forskerskole Danish Cardiovascular Research Academy (DaCRA). Derudover forelæste han ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultets ph.d.- dag i 2008.

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i ulige uger. Opslag sendes til **meddelelser@au.dk**
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

PH.D.-GRADEN

Forsvar

SAM
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i statskundskab afholder cand.scient.pol. **Kim Sønderskov** en offentlig forelæsning over emnet "Explaining environmental behaviour: A critical assessment of the explanatory capacity of social capital". Forelæsningen finder sted fredag den 19. september 2008 kl. 14.15 i Auditorium A I, bygning 1333.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt cand.med. **Vibeke Koudahl** ph.d.-graden i medicin for afhandlingen "Erythropoietin and wound healing – experimental studies in mouse models of wound healing".

NAT
Det Naturvidenskabelige Fakultet har i perioden 21.7.2008 - 4.8.2008 tildelt ph.d.-graden i naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Annette Bruhn f**or afhandlingen "Nitrogen metabolism in natural phytoplankton communities".

MSc **Arunothai Jampeetong** for afhandlingen "Ecophysiology of Salvinia natans; Nitrogen acquisition and responses to low oxygen, high ammonium, and salinity".

Cand.scient. **Henrik Hornshøj Jensen** for afhandlingen "Application of bioformatics for microarray platform development and analysis of global gene expression in porcine tissues".

Cand.scient. **Louise Toft Jensen** for afhandlingen "Candidate genes for temperature resistance in Drosophila and their role in adaption to thermal stress".

Cand.scient. **Christoffer Skovbjerg Karoff** for afhandlingen "Observational Asteroseismology".

Cand.scient. **Per Larsen** for afhandlingen "SiRNA-mediated knockdown and in vivo delivery into mesenteric small arteries".

Cand.scient. **Peter Foged Larsen** for afhandlingen "Individual and population variation in gene expression in fish; case studies from European flounder (*Platichthys flesus*), Brown trout (*Salmo trutta*) and Atlantic cod (*Gadus morhua*)".

Cand.scient. **Ditte Møller** for afhandlingen "Adiabatic Processes in Quantum Computation – Experimental and theoretical studies".

Cand.scient. **Jesper Pallesen** for afhandlingn "Characterization by Atomic Force Microscopy of the HIV-1 Rev Response Element, its interaction with Rev protein and of the HIV-1 5'UTR RNA dimer".

Cand.scient. **Birgitte Lodberg Pedersen** for afhandlingen "Investigation of Zn_4Sb_3-based thermoelectric materials for energy conversion".

Cand.scient. **Kamilla Sofie Pedersen** for afhandlingen "Inbreeding and temperature stress studied by 'omic' approaches".

Cand.scient. **Michael Østergaard Pedersen** for afhandlingen "Authentication and Privacy with Application to Pervasive Computing".

Cand.scient. **Esben Meldgaard Høgh Quistgaard** for afhandlingen "Structural Studies of Sortilin-Ligand Complexes and Characterization of the LysM Arrays of NFR1 and NFR5".

Cand.scient. **Joachim Silber** for afhandlingen "MicroRNAs in gliomagenesis and neural stem cell differentiation".

FORSKNINGSSTØTTE

Novo Nordisk Fonden – ny forskningsmetodik

Der opslås nu forskningsmidler til dækning af rejse- og opholdsudgifter (maksimalt i fire uger), som skal gøre det muligt for aktive forskere inden for endokrinologi i Norden at kunne besøge en anden nordisk forskergruppe med henblik på at tilegne sig ny viden i metodik. Der er til denne uddeling afsat cirka 50.000 DKK. Hver bevilling er på 10-15.000 DKK. Ansøgningsskema med udførlig vejledning findes på fondens hjemmeside www.novonordiskfonden.dk Ansøgningsfrist den 30. september 2008 kl. 16.00.

Kræftens Bekæmpelse

indkalder forslag til nye medlemmer af Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg. Motiverede forslag indsendes senest den 10. oktober 2008. Se www.cancer.dk/Forskning

LEGATER

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

gør opmærksom på, at der er ansøgningsfrist den 1. oktober til følgende legater:

Emil Herborgs Legat
uddeles til ubemidlede naturvidenskabsstuderende på kandidatniveau under 30 år.

Mag.art. Marcus Lorenzens Legat
Legatets formål er at fremme studiet af dansk sprog og studiet af den danske flora, derunder understøttelse til udgivelse af betydeligere videnskabelige arbejder på disse områder.

Niels Bohr legatet
Legatets renteindtægter skal anvendes til at støtte formål, som falder ind under Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs virkeområde, dvs. grundviden-skab inden for både humaniora og naturvidenskab.

Alle tre legater ligger i Niels Bohr Fondet og kan søges samlet. En uddybende formålsbeskrivelse samt ansøgningsskema, som bruges til alle legater, findes på www.royalacademy.dk

Peter og Emma Thomsens legat

Stipendiestøtte (p.t. kr. 110.000,- årligt i kvartalsvise portioner) ydes efter fundatsens bestemmelser til trængende, flittige, dygtige og begavede unge, mandlige personer fra Danmark, som har indfødsret, således at disse efter bestået studentereksamen eller endt skolegang kan studere ved universiteterne eller ved de højere læreanstalter. Uddelingen finder sted den 14. januar og 15. april.
Ansøgningsfristen til begge uddelinger er den 15. oktober 2008.

Lektor A. P. Rossens Mindefond

kan i efteråret 2008 uddele en eller flere portioner til tyskstuderende, der er danske statsborgere og "har vist selvstændighed og vurderingsevne på et godt fagligt grundlag". Midlerne kan anvendes til ophold ved et tysksproget universitet. Der er i 2008 i alt kr. 10.000 til rådighed.
Ansøgningsfrist: 15. november 2008.

Fulbright Kommissionen

Til studerende, som vil til USA på studieophold, uddeles legater i form af hel eller delvis frafald af undervisningsafgift til specifikke amerikanske institutioner, samt DKK 85.000. Se liste over legater og yderligere oplysninger: www.wemakeithappen.dk under "Legater".
Ansøgningsfrist for studier i det akademiske år 2009-2010: 1. oktober, 2008, kl. 12.00.Ansøgningsskema på www.wemakeithappen.dk

KURSER

E-Læringsenheden

Tilbyder følgende kurser og workshops til ansatte ved Aarhus Universitet:
17/9: Avanceret kursus i AULA, AU's e-læringssystem.

10/11-12/12: netLUP – Læring, undervisning og pædagogik på nettet.

For yderligere oplysninger og tilmelding se www.au.dk/e-learning/kurser/aktuellekurser

Center for Entrepreneurship

afholder følgende kurser/arrangementer:
23.09. kl. 14.-16.30: Grundlæggende virksomhedsøkonomi.
30.09. kl. 14.-16.30: Markedsanalyse

Mere om kurserne/arrangementerne, samt tilmelding på www.cfe.au.dk under CFE-Sessions

STILLINGER

Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

TAP-STILLINGER

Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

På instituttet er en stilling som fuldmægtig (AC) ledig til besættelse pr. 1. oktober 2008. Ansøgningsfrist den 22. september 2008 kl. 12.00.

ANDRE INSTITUTIONER

ESA En del stillinger er opslået ledige ved den europæiske rumfartsorganisation. Yderligere oplysninger på: www.esa.int/hr/index.htm

Danida Internationale stillinger. Yderligere oplysninger på: www.um.dk/da/menu/Udviklingspolitik

Boligannoncer

Sendes til
Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn
på 7268 1024 328.

Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis.

Glæd din pengepung
og miljøet

Køb en
GRØN PC

Strøm koster mange penge og når din pc står tændt flere timer om dagen løber regningen hurtigt i vejret, men med Windows® Vista™ er det faktisk blevet muligt at få en pc der sparer både dig og miljøet for meget.

Find din forhandler på
www.microsoft.dk/gpc

Windows Vista™

© 2008 KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, a Danish limited liability company and a member firm of KPMG International, a Swiss cooperative. KPMG and the KPMG logo are registered trademarks of KPMG International.

Tættere på... **drømmene**

Revisortrainee

Vil du gøre dine karrieredrømme til virkelighed? Og vil du have din årgangs stærkeste cv? Så bliv revisortrainee i KPMG. Næste hold starter til august 2009.

Suveræn karriereplatform
Hos os er revision ikke bare tørre tal. Hos os er revision en unik mulighed for at komme helt tæt på nogle af landets mest spændende virksomheder og få en suveræn platform for en fremtidig karriere. Uanset om du vil udvikle dig til generalist, specialist eller leder.

Samtidig giver jobbet dig alle tiders chance for at koble teori og praksis, for du får både direkte kundekontakt og branchens bedste uddannelse. Og så har du altid din personlige coach i ryggen.

Vi arbejder for en perlerække af små, mellemstore og store virksomheder i såvel den offentlige som den private sektor. Du får derfor et solidt indblik i dansk erhvervsliv. Du kan også blive udstationeret, når du har gjort dig dine første erfaringer.

Tændt på tal?
Vi forestiller os, at du er ved at være færdig med din STX, HHX, HA/HD eller cand.merc.aud. Så længe du tænder på tal og forretningsudvikling, har du et utal af muligheder. For vi tilbyder dig en uddannelses- og karriereplan, der matcher dine evner og ønsker. Derudover skal du være videbegærlig og udadvendt, da du kommer til at bruge meget af din tid ude hos kunderne.

Ansøgning og kontakt
Send din ansøgning mærket "Revisortrainee" til rekruttering@kpmg.dk. Husk at skrive, hvor i landet du gerne vil arbejde, og hvor du har set annoncen. Har du spørgsmål, så ring til rekrutteringskonsulent Katja Lyngby på tlf. 38 18 32 32.

kpmg.dk

KPMG er en markedsledende revisions- og rådgivningsvirksomhed med mere end 1.500 medarbejdere fordelt på kontorer over hele Danmark. Vi er samtidig en del af det globale KPMG-netværk med kontorer i 150 lande. I vores verden er stærke menneskelige relationer afgørende. Derfor er vores mål at komme tættere på. Tættere på vores kolleger. Tættere på vores marked. Tættere på vores kunder – altid uden at miste den nødvendige uafhængighed. Det kræver indsigt i et univers, der spænder fra mindre danske virksomheder til store internationale koncerner.

AUDIT ▪ TAX ▪ ADVISORY

KPMG

EB-Drem_264x355

AARHUS UNIVERSITET 15. SEPTEMBER – 2. OKTOBER

Mandag 15.

STJERNE-HIMLEN
KL. 20. FULDMÅNEAFTEN
Rumstationen ISS som Space Hotel? Arkitekten Astrid Graabæk fortæller om sit afgangsprojekt fra Arkitektskolen. Gentages kl. 21.30. Entré 60 kr. Planetariet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken. Arr.: Steno Museet.

Onsdag 17.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Queen Margrethe I of Denmark and the unification of Scandinavia by Associate Professor Anders Bøgh. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

KUNST OG VIDENSKAB
KL. 14-16. ART AND TECHNOLOGY
How can media artists address the current ecological challenges? New Zealand artist Janine Randerson speaks about her current art residency with environmental scientists at NERI (National Environmental Research Institute) in Roskilde. Adabygningen, build. 5342, Åbogade. Hosts: Aarhus Universitet, Alexandra Instituttet A/S and TEKNE.

REKLAMER
KL. 14.15. FRA PRODUKTFOKUS TIL IRONISK SMALL-TALK
Lektor Lars Pynt Andersen om tv-reklamens klassiske genrer, og hvordan de genbruges med ironi for at opnå både opmærksomhed og velvilje. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

VIDENS-DELING
KL. 15. VIA VIDENDELINGSPARTNERSKAB TIL DYNAMISK MEDICINSK WEBORDBOG
Professor Morten Pilegaard, centerleder for Knowledge Communication Lab, Handelshøjskolen, om *MedicinOrdbogen*, hvor mange mindre producenter stiller deres terminologisk viden til rådighed for et fælles "forædlings- og produktionsselskab". Nobelparken, bygn. 1467, lokale 216.
Arr.: Foreningen af Leksikografer i Danmark (LEDA).

Torsdag 18.

MADKULTUR
KL. 9.15-17. STORBY OG REGIONALISME
Et seminar om madkultur. Program på www.iho.au.dk/nyheder. Lok. 025, bygn. 1324.
Arr.: Det Humanistiske Fakultets Fødevare- og Madkulturforskning.

KROP OG BEGÆR
KL. 14.15. SCREEN EROTICISMS
Professor Amelia Jones, University of Manchester, on technology, the body and explorations of female desire in the work of Carolee Schneemann and Pipilotti Rist. Bygning 1584, lokale 124, Kasernen, Langelandsgade 139.
Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

ÆGYPTO-LOGI
KL. 17.20. DANSK ÆGYPTOLOGI I 125 ÅR
Dansk ægyptologi har altid haft gode internationale forbindelser. Mag.art. Torben Holm-Rasmussen om unge danske talenter og deres udlandske, kontakter, der fik stor betydning for fagets fortsatte eksistens i Danmark. Antikmuseet, Universitetsparken.
Arr.: Dansk Ægyptologisk Selskab og Antikmuseet.

LIGE-STILLING
KL. 19. DISKRIMINATION OG KVOTER
Professor Kasper Lippert-Rasmussen debatterer kvoter og ligestilling med Britta Thomsen, der er socialdemokratisk medlem af Europaparlamentet. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

LITTERATUR
KL. 19.30. BLICHERS FORFATTERSKAB – SELVOPGØR OG TIDSOPGØR
I en vekselvirkning mellem biografiske, samtidshistoriske, kulturhistoriske og litteraturkritiske aspekter, anlægger tidl. sognepræst, folketingsmedlem Jesper Langballe, i sit foredrag en teologisk/kristelig synsvinkel på Blichers forfatterskab, og betoner især Blichers folkelige indsats. 25 kr. Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

AU'S NYE VISUELLE IDENTITET
UDSTILLING I ANTIKMUSEET
VIKTOR ALBECKS VEJ, BYGN. 1414, INDTIL 16. OKTOBER
MANDAG OG TORSDAG 12-16
SØNDAG 12-16 (KUN TIL 1. OKTOBER)
GRATIS ADGANG

Fredag 19.

SPROG
KL. 13.30. TILTRÆDELSESFORELÆSNING
I forbindelse med sin tiltrædelse som professor ved Institut for Sprog og Erhvervskommunikation forelæser Karen Korning Zethsen om "Oversættelsesstudier". Tuborg Auditoriet, Handelshøjskolen, Fuglesangs Allé. Efterfølgende er der reception.

LÆRING
KL. 14.15. CHANGING PERSPECTIVES ON THE CRAFT OF APPRENTICESHIP
A talk in memory of Steinar Kvale and in honor of the 40th anniversary of the Department of Psychology. Guest lecture by professor Jean Lave, UC California, Berkeley. Søauditorierne.
Arr.: Psykologisk Institut.

MEDICIN
KL. 15. TILTRÆDELSESFORELÆSNING
I forbindelse med sin tiltrædelse som klinisk professor ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og forskningsoverlæge inden for børneortopædisk kirurgi holder overlæge, dr.med. Bjarne Møller-Madsen forelæsningen "Mind the Gap". Aud. 2, Søauditorierne. Efterfølgende er der reception i aud. 5.
Arr.: Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Søndag 21.

ANTIK
KL. 14. ANTIKKEN I ÅRHUS
Rundvisning i Antikmuseets særudstilling. 25 kr. Gratis adgang til museet. Victor Albecks Vej, bygning 1414, Universitetsparken. Indgang fra Ndr. Ringgade.
Arr.: Antikmuseet.

Mandag 22.

LINGVISTIK
KL. 11-13. COMMENT DÉCRIRE LA PRONONCIATION DU FRANÇAIS
En af Frankrigs førende fonologer, professor Jacques Durand, Université Toulouse II, præsenterer resultater fra et stort internationalt EU-støttet projekt. Projektet illustreres med en lang række lydklip. Lok. 116, bygn. 1455, Nobelparken. Arr.: Afd. for Lingvistik.

MATEMATIK
KL. 14.15. WHAT'S EXPERIMENTAL ABOUT EXPERIMENTAL MATHEMATICS?
Lektor Henrik Kragh Sørensen on the role of the computer in the mathematical experiment and some of the discussions that experimental mathematics has provoked within the mathematical community in recent years. Further abstract: www.ivs.au.dk/arrangementer. Room 214, building 1110.
Host: Dept. of Science Studies.

LINGVISTIK
KL. 16.15-18. DOING LINGUISTICS WITH LARGE CORPORA
Guest lecture by prof. Jacques Durand, Université Toulouse II, on two case studies in phonology. Room 416, Building 1463, Nobelparken.
Host: English Department.

HISTORIE
KL. 19. SCAVENIUS OG BEST
Med en sammenstilling af den danske udenrigsminister Erik Scavenius og den tyske rigsbefuldmægtige de Werner Best vil dr.phil. Hans Kirchhoff illustrere, hvad dobbeltportrættet kan give af nye indsigter om den tyske besættelse af Danmark. 25. kr. for ikke-medlemmer. Studenternes Hus, Preben Hornung Stuen. Arr.: Historia.

Onsdag 24.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Excursion to The Faculty of Agricultural Sciences. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

KOMMUNI-KATION
KL. 14.15. PICTURE AND LANGUAGE
Cinematographer Petru Maier, The European Film College, compares verbal and visual modes of communication and representation. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

SAM-EKSISTENS
KL. 19. KONFLIKTLØSNING I PALÆSTINA
Caféaften om centeret Wi'am, hvor konflikter søges løst ved at kombinere den traditionelle arabiske mægling kaldet "sulha" med moderne vestlige modeller for konfliktløsning. Rødkløvervej 3.
Arr.: Studentermenigheden.

ÆSTETIK OG POLITIK
KL. 20. CONFRONTING UNIVERSALITIES
Das Beckwerk præsenterer *Flag of Friendship*-projektet. Se omtale side 19.

Torsdag 25.

ÆSTETIK OG POLITIK
KL. 9.30. CONFRONTING UNIVERSALITIES
Research Professor Andrew Gibson, University of London, om The Concept of Intermittency: Sartre's *Critique of Dialectical Reason* and Contemporary French Philosophy. Kasernescenen, Langelandsgade.

ÆSTETIK OG POLITIK
KL. 15.30. CONFRONTING UNIVERSALITIES
Professor og videokunstner Mieke Bal præsenterer sin videoinstallatioen *Nothing is missing*. Se omtale side 19.

POLITIK
KL. 19. ER VELFÆRDSSTATEN RENTABEL?
Er vi på vej mod en økonomisk krise? Hvad er forskellen på regeringens og Socialdemokraternes økonomiske politik? Debat med direktør Lars Andersen fra AE-rådet. Amaliegade 27.
Arr.: Frit Forum.

Fredag 26.

ÆSTETIK OG POLITIK
KL. 11. CONFRONTING UNIVERSALITIES
Common Senses. Stefan Jonsson, University of Linkoping, om "Aesthetics and the Silent Utopia of Universality". Kasernescenen, Langelandsgade.

ANTIK
KL. 13-17. THE AFTERLIFE OF ROMAN SCULPTURE
A seminar on late antique perceptions and practices. Building 1414, Auditorium 407. Full programme: www.lateantiquity.dk
Org.: Art and Social Identities in Late Antiquity

Søndag 28.

ANTIK
KL. 14. ANTIKKEN I ÅRHUS
Rundvisning i Antikmuseets særudstilling. 25 kr. Gratis adgang til museet. Victor Albecks Vej, bygning 1414, Universitetsparken. Indgang fra Ndr. Ringgade.
Arr.: Antikmuseet.

Onsdag 1.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
How to buy property in Denmark. Introduction by Real Estate agent Rolf Bach. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

FILM
KL. 14.15. MELODRAMA AND ANTI-MELODRAMA
Film historian Mark Le Fanu on the evolution of a tradition. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

ARBEJDSLIV
KL. 19. RELIGION I MODERNE ARBEJDSLIV
Joel Haviv, der er religionshistoriker og afdelingschef for Samfundslitteratur.dk, taler om et symptom på virksomheders og organisationers nye veje til at implementere magt og perfektionere medarbejderne. Aftenen indledes med studentergudstjeneste. Møllevangskirken. Arr.: Studentermenigheden.

SEKTERISME
KL. 19.30. SEKTERISME OG SUNDT MENNESKELIGT FÆLLESSKAB
Med afsæt i sine 18 år som medlem af Moon-bevægelsen fra 1978-1996 diskuterer teolog og præst Martin Herbst bl.a., hvorfor mediernes kritik af sekterne gang på gang preller af som vand på en gås. Skyldes sekternes succes i virkeligheden vores egen manglende selvkritik?, spørger han. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Idéhistorisk Forening.

Torsdag 2.

EU-POLITIK
KL. 10. VALG TIL EUROPA-PARLAMENTET
Poul Nyrup Rasmussen og Dan Jørgensen giver hver deres bud på parlamentets fremtid. Aarhus Universitet. Lokale offentliggøres på www.fritforum.dk
Arr.: Frit Forum.

VIDENSKABS-HISTORIE
KL. 14. CHEMICAL SOCIETIES
Robin Mackie, Open University, Norwich, on Great Britain 1850-1914, and Jeffrey A. Johnson, Villanova University, USA, on Germany c. 1850-1914. Abstracts: www.ivs.au.dk/arrangementer. Room 214, building 1110. Host: Dept. of Science Studies.

ÆSTETIK
KL. 14.15. EXPRESSIONISM, WEIMAR CINEMA AND MODERNITY
Richard Murphy, University of Sussex, on Grune's *The Street and the Technological Imaginary*. Bygning 1584, lok. 124, Kasernen, Langelandsgade 139.
Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

DEMOKRATI
KL. 19. KAOS I KENYA
Er demokrati løsningen på de stabilitetsproblemer, som hærger store dele af Afrika? Debat med professor Jørgen Elklit, som blev personligt udpeget af Kofi Annan til at lede den valgkommission, der skulle undersøge, hvad der gik galt ved præsidentvalget i Kenya. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

Das Beckwerk

Skal kunsten have en politisk rolle, er det nødvendigt at gå planken ud. Det gør Das Beckwerk. Den avantgardistiske kunstfabrik præsenterer på Aarhus Universitet sit Flag of Friendship Project, hvorfra dette foto stammer.

UNIVERSELLE VÆRDIER I ÆSTETIK OG POLITIK

I takt med spredningen af vestlig kultur og den vestlige kulturs konfrontation med især islam har spørgsmålet om universelle værdier fået et opsigtsvækkende comeback i æstetisk og politisk teori. Mange ser universaliteten som et udtryk for politisk totalitarisme, mens andre hilser den velkommen som en modgift til den pragmatisme, som følger af det multikulturelle samfund.

På det internationale symposium *Confronting Universalities* diskuterer danske og udenlandske forskere i tre dage de udfordringer, som globaliseringen rejser i forhold til universelle værdier. Har kunstværker og politiske rettigheder universel status, og er der en relation mellem kunst og politik? Og hvilken relevans har kunsten i forskellige kulturer og samfund, hvis den eksisterer i en universel forstand?

På symposiet kan man bl.a. opleve kunstfabrikken Das Beckwerk, som ifølge en af arrangørerne, ph.d.-studerende Mads Anders Baggesgaard, er noget af det mest interessante på den nationale og internationale kunstscene. Das Beckwerk præsenterer på symposiets første aften sit *Flag of Friendship-project*, som blev afviklet i Afghanistan. Det stiller sig kritisk til, om en vestlig kunstner har noget at gøre i Afghanistan – med en parallel til den samtidige vestlige militære og politiske tilstedeværelse.

Et andet stort navn på symposiet er den hollandske professor og kunstner Mieke Bal. Hun præsenterer sin videoinstallation *Nothing is Missing*, som rejser problemet, om det er muligt at bygge bro mellem kulturelle og økonomiske forskelle. Disse indslag er to af fire, som er åbne for offentligheden, men man kan selvfølgelig også tilmelde sig hele symposiet, der afvikles fra den 24.-26. september. Der er flere oplysninger på www.confronting2008.au.dk/entry

CONFRONTING UNIVERSALITIES
DAS BECKWERK 24. SEPTEMBER KL. 20-21.30
MIEKE BAL 25. SEPTEMBER KL. 15.30-17
KASERNESCENEN, BYGN. 1585, LANGELANDSGADE 139

LITTERATURENS BERETTIGELSE

Hvorfor skal vi egentlig studere litteratur? Det spørgsmål vil danske og udenlanske forskere stille sig selv, når de i slutningen af oktober mødes i Århus. Netop for dem turde det være overflødigt at stille spørgsmålet, men der er alligevel en række grunde til at det trænger sig på, mener lektor på Nordisk Institut Henrik Skov Nielsen.

– Dels bruges der millioner af kroner på at studere litteratur, uden at vi har specielt meget forskning i effekten af det. Derfor er det nødvendigt at spørge, om der er nogen effekt og i givet fald på hvilket niveau. Det er også et spørgsmål om at prioritere inden for uddannelsessystemet. Hvor meget skal litteraturen fylde i gymnasiet og på universitetet? Men det er også påtrængende at spørge, hvad litteratur egentlig er. Det er ikke så selvfølgeligt som tidligere, hvor der var lighedstegn mellem litteratur og skønlitteratur. I dag kan meget kaldes litteratur, så hvad mener man, når man taler om litteratur?, forklarer Henrik Skov Nielsen. Han mener også, at litteraturen er trængt på grund af den herskende nyttetænkning.

– I stedet for at begræde det, vil vi gerne finde gode bud på, hvorfor litteratur er nødvendig uden at skulle gribe til historiske begrundelser for litteraturen som en enestående vej til folkesjælen eller en privilegeret vej til dannelse. Jeg er ikke sikker på, at litteratur er mere dannende end f.eks. kvantefysik.

Nordisk Institut og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse står bag konferencen, som afvikles på Det Teologiske Fakultet.

WHY STUDY LITERATURE? 22.-24. OKTOBER TILMELDING: 1. OKTOBER – SE WWW.NORDISK.AU.DK/SATS/NRL/CONFERENCEWHYSTUDY

HUMOR OM UNI-LIVET

Han er specialist i robotter, men det er nok hans humoristiske skildringer af livet på universitetet, der har skabt hans berømmelse. Hans tegneserie *Piled Higher and Deepter* har hver måned 4.5 millioner besøg på hjemmesiden, bringes i adskillige aviser og er udgivet i to bøger.

Nu kommer seriens ophavsmand Jorge Cham også en tur omkring Århus for at fortælle om sine striber, der skildrer studielivets konflikter, overspringshandlinger, engagement og mangel på samme. Aarhus Graduate School of Science (AGSoS) og Ph.d.-foreningen på Det Naturvidenskabelige Fakultet står for det offentlige arrangement og lover en underholdende time for alle, som trænger til et godt grin over genvordighederne på Akademia. Der vil også være mulighed for at købe Jorge Chams bøger. Dagen er den 19. september, hvor det usædvanlige foredrag begynder kl. 15.15 i Auditorium E, bygning 1533, Ny Munkegade. Fredagsbaren kan man så efterfølgende henlægge til Fysisk Kantine, der ud over de våde varer også byder på et unikt vue over by og bugt fra sin placering på 7. etage.

FIND DIT PRAKTIKJOB

Studiejob tæller godt på CV'et. Og nu er chancen der for at finde et – måske endda et, som du ikke drømte om kunne være relevant for den uddannelse, du er i gang med. 100 studerende har nemlig mulighed for at få en date med en af de 25 virksomheder, som deltager i årets praktikDating den 24. september i Stakladen og Konferencecentret ved Studenternes Hus.

Den byder på syv minutters tempofyldt snak med repræsentanter fra virksomheder, der er vant til at have studerende inden for deres vægge. Og mange af dem er interesseret i at vide mere om de mange fagligheder på universitetet.

Studerende skal medbringe et opdateret CV, som de kan få inspiration og hjælp til på projektzone.dk under KontaktRedskaber. CV'et skal bruges som afsæt for samtalerne med virksomhederne, der alle har konkrete praktikstillinger, som skal besættes til foråret. Inden de snappe samtaler starter, fortæller virksomhederne om sig selv.

De hurtigste får en af de 100 pladser, som man kan sikre sig med en e-mail til cpe@adm.au.dk. Se mere på projektzone.dk

ROBOTOLYMPIADE

For teknik-, LEGO- og robotbegejstrede er der masser at se på, når Søauditorierne den 27. september er ramme om den sidste styrkeprøve i konkurrencen om at komme til World Robot Olympiad. Det årlige verdensmesterskab for 16-18-årige afvikles denne gang i Japan, hvor hold fra hele verden skal dyste om at løse opgaver med LegoNXT-robotter. Det sker dels i en konkurrence, hvor robotterne skal flytte dåser og bordtennisbolde, dels i en konkurrence om at opfinde løsninger på globale miljøproblemer. Datalogisk Institut er blandt arrangørerne af den danske konkurrence og stiller også robotbyggesæt til rådighed for deltagerne, som har 180 minutter til at programmere deres robotter. Resultatet af anstrengelser kan publikum se fra kl. 11.30. I Søauditorierne vil der også være cafe samt forskellige udstillinger og aktiviteter med fokus på teknologi og it.

ETIK EFTER FYRAFTEN

Har begreber som etik, personligt ansvar og ærlighed overhovedet plads på nutidens arbejdsmarked? Og hvilke overvejelser gør virksomhedsledere sig om medarbejderne og virksomhedsledelse? Skal etikken være i orden, før den efterspurgte kvalificerede arbejdskraft reagerer på stillingsannoncerne?

Spørgsmål som disse vil præge de fyraftensmøder, som Studentermenigheden dette efterår afvikler på Handelshøjskolen for at sætte større eksistentielle temaer på dagsorden for de studerende, der snart selv skal ud og være en del af arbejdsmarkedet.

Bogaktuelle Morten Albæk lægger ud med at tale om ærlighedens nødvendighed, som også er et tema i hans seneste udgivelse *Nedslag – mellem det vi siger og det vi gør*. Her slår Morten Albæk bl.a. et slag for det personlige ansvar og de forpligtende principper. Der er både gratis entré og snacks ved dette møde med Danske Banks 33-årige chef for Idéudvikling.

Senere på efteråret kommer rekrutteringsdirektør hos Vestas Control Systems A/S Karina Boldsen, som fortæller om Vestas arbejde med etik i sin globale rekruttering af medarbejder, og sidste møde bliver med manden, der her i landet måske ved mest om ledelse, nemlig professor Steen Hildebrandt. Han skal diskutere virksomheders etisk profiler med Christina Busk fra firmaet Etikos.

FYRAFTENSDEBAT
2. OKTOBER, 6. OG 25. NOVEMBER
KL. 17.30-19.30
GRATIS ADGANG
HANDELSHØJSKOLEN, LOK. U30
FUGLESANGS ALLÉ

Hvad vejer lugten af Gamle Ole?

Den kan påvirke vores evne til at klare en opgave. Den kan vække glemte minder og advare os mod farer. Lugtesansen omsætter den til brugbare data i den ældste del af hjernen. Men hvad er egentlig lugt?

LUGT

Jeg tager en ost. En våd og gammel sag af den slags, jeg blev mobbet for at have med i madpakken i skolen. Og så tager jeg min næse og sniffer og sniffer og sniffer. Vil jeg med denne fremgangsmåde kunne "lugte" osten væk, hvis bare jeg indånder kraftigt og længe nok? For noget kommer der tilsyneladende ind i næsen. Det kan jeg jo lugte. En ubehagelig og nærliggende tanke former sig: Sidder der nu Gamle Ole på indersiden af min næse?

Svarene er, at nej, jeg vil ikke kunne inhalere en ost, og nej, jeg har heldigvis ikke ost i næsen. For selv om lugt har en vægt – eller en "masse", som man siger i naturvidenskaben – er lugtmolekyler flygtige kemiske forbindelser, som vejer, hvad der i daglig tale bedst kan beskrives som ingenting.

Liden prut ...

En karakteristisk lugt for menneskenæser er svovlbrinte – eller lugten af rådne æg. Og der skal kun 0,0002 ppm (dele per million dele luft) til, før vi rynker på næsen og sandsynligvis vender os rundt for at få øje på den skyldige. Det svarer til en liter svovlbrinte i fem millioner kubikmeter luft. Når det gælder lugten skatol – nogle vil beskrive den som "kloaklugt" – skal der 500.000 gange mindre til, for at vores menneskenæser lægger mærke til den. Faktisk skal lugtmolekyler have en molekylevægt på mindre end 300 for at være lette og dermed flygtige nok til at kunne opfanges af min næses 1.000 forskellige lugtmodtagere. Gamle Ole vil altså med andre ord ikke aflejre sig i mine næsebor, om jeg så snuser fra nu af og til juleaften. I den forbindelse er det også heldigt, at jeg allerede få millisekunder efter mit osteeksperiment kan slippe af med lugten af Gamle Ole til fordel for en anden lugt. Eller lugte. Vores næser kan nemlig skelne mellem omkring 10.000 forskellige lugte i løbet af mindre end et sekund.

> **"Lugtesansen er så tæt knyttet til smagssansen, at vi kun er i stand til at adskille få forskellige smage fra hinanden, hvis vi ikke kan lugte.**

Mad smager bedst med næsen

Så selv om vi ikke kan konkurrere med hajer eller hunde i disciplinen at lugte, er kvaliteten af vores arv fra millioner af års evolution slet ikke så ringe endda. Der er vel heller ikke noget at sige til, at en haj er 10.000 gange bedre end mennesker til at lugte, når den ligesom hunden bruger godt en tredjedel af sin hjerne til at bearbejde lugteindtryk.

Og der er heller ikke noget at sige til, at evolutionen har valgt at videreføre vores lugtesans, der er anbragt i den del af hjernen, vi kalder "krybdyrhjernen", som den ældste af vores sanser. Den er temmelig praktisk, når man skal afgøre, om mad er dårlig og dermed kan være skadelig for os. Krybdyrhjernen sørger også for, at vi reagerer hurtigere på en "dårlig" lugt end på en lugt, vi opfatter som behagelig, så vi kan træffe foranstaltninger over for en eventuel fare.

Lugtesansen er så tæt knyttet til smagssansen, at vi kun er i stand til at adskille få forskellige smage fra hinanden, hvis vi ikke kan lugte. Man kan opleve fænomenet, når man er snotforkølet eller ved simpelthen at holde sig for næsen og smage på forskellige madvarer.

Lugt vækker følelser

Lugtesansen er måske en undervurderet størrelse set i lyset af, at den er i stand til at grave minder frem fra underbevidstheden og at øve indflydelse på vores evne til at præstere.

I den franske forfatter Marcel Prousts erindringsroman *På sporet af den tabte tid* findes et eksempel på det første: Den voksne Marcel besøger sin mor, som serverer lindete og Madeleinekage. Marcel dypper kagen i teen, og med smagen af den våde kage vender glemte minder fra barndommen tilbage til ham.

Fra forskningens verden berettes der om eksperimenter, hvor forsøgspersoners evne til at løse forskellige opgaver blev påvirket af lugte. Når forsøgspersonerne blev udsat for en lugt, som de tidligere havde oplevet under en negativ situation, klarede de opgaverne dårligere, end hvis de omvendt blev udsat for en lugt, de forbandt med positive minder.

Farvel til sure tæer

Apropos videnskab og lugt, så har 30 forskere fra elektronikgiganten Samsung brugt tre år og 10 millioner dollars på at udvikle den såkaldte "Silver Nano-teknologi", som kort fortalt går ud på at dræbe bakterier med nano-behandlede sølv-ioner. Fidusen har blandt andet fundet anvendelse i produktet "nano-sokker", der forhindrer sure tæer ved netop at dræbe de bakterier, der stinker. Sokkerne er at finde på det danske marked til en pris på godt 75 kroner per par. Måske en julegaveidé til de nærmeste?

Inge Frost Larsen / ifl@adm.au.dk

Kilder:
Taste and smell : An update, af Thomas Hummel og Antje Welge-Lüssen, 2006.
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet: www.agrsci.dk
www.sciencedaily.com

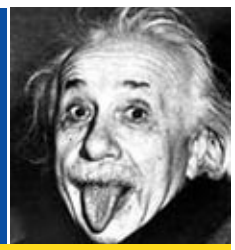

Redigeret af Hans Plauborg

Heureka!!!

Elefanter bedst til tal

Vi ved, at elefanter er gode til at huske og f.eks. kan gå rundt og bære "nag" inde bag den lange snabel. Men at de tilsyneladende også har "overmenneskelige" evner, når det gælder øvelser i mental aritmetik, er dog noget nyt.

Den ny viden stammer fra et japansk forskerhold, der udviklede en test, hvor to spande blev fyldt med et forskelligt antal æbler foran en række indiske elefanter. Æblerne blev i forsøg efter forsøg smidt i spanden flere ad gangen, så det var meget svært – i hvert fald for mennesker – at tælle, hvilken spand der røg flest æbler i.

For elefanterne var det tilsyneladende lettere. I hvert fald begyndte langt hovedparten af alle elefanter straks at tage æbler fra den spand, der var flest i. En enkelt elefant, Ashya, valgte endda spanden med flest æbler næsten ni ud af ti gange, mens gennemsnittet for alle elefanter var 74 procent. Til sammenligning valgte det "dygtigste" menneske, som blev udsat for testen, kun spanden med flest æbler i i 67 procent af forsøgene.

Dr. Naoka Irie fra universitetet i Tokyo, der stod bag forsøget, er overrasket.

– Jeg kunne som regel ikke selv tælle rigtigt, selv om det var mig, der smed æblerne i spandene, siger hun.

Korte mandeben hitter hos kvinder

Her gik man rundt og troede, at et par gode lange stænger i et par stumpede bukser altid ville være et hit hos kvinderne. Men nu viser engelsk forskning, at høje mænd med brede skuldre og forholdsvis korte ben i forhold til overkroppen er de mest attraktive for kvinder. Med andre ord er ens chancer hos kvindekønnet størst, hvis man ligner svømmefænomenet Michael Phelps, der netop er kendt for sin lange overkrop, korte ben (og et par gigantiske fødder).

Resultaterne er kommet frem ved hjælp af en 3D-bodyskanner og et sindrigt databehandlingsprogram, skriver videnskab.dk. Tidligere forsøg på at påvise menneskers præferencer for særligt attraktive former er altid strandet på, at forskerne ikke har kunnet udelukke egenskaber som tøj, hår, hudfarve, ansigtstræk eller betragterens synsvinkel. Men det råder den nye 3D-skanner bod på, fordi alt andet end form og størrelse er skrællet af i skanneren.

William M. Brown og hans kollegaer fra Centre for Culture and Evolutionary Psychology ved Brunel University i London filmede således 360 graders-videoer af 77 rene menneskekroppe uden hoved. Derefter blev videoerne vist til 87 tilfældigt udvalgte forsøgspersoner, der blev bedt om at vurdere, hvilke af kroppene der var de mest attraktive. Hos mændene var de sikre hit lange ben, kurvede hofter og store bryster. Men hos kvinderne lå korte mandeben højt på ønskelisten.

Forskerne opererer derfor med et såkaldt "body masculinity index", hvor lavstammede mænd altså scorer højt. Resultaterne er offentliggjort i *Proceedings of the National Academy of Sciences*.

En lækker mand har korte ben – siger kvinderne. Her svømmeren Michael Phelps.